

Scan

ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวกัททิยา ชูนาคा

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Opinions of Teachers toward the Promotion of Student-Centered Learning
Management by Administrators of Primary Schools under Chatuchak District
Office, Bangkok Metropolitan Administration**

Miss Pattiya Choonaka

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประณมศึกษา
ชื่อและนามสกุล	สำนักงานเขตตุขักร สถาบันกรุงเทพมหานคร
แขนงวิชา	นางสาวกัททิยา ชูนาคा
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสรศรี

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

๘๖ ๒๕๖๕

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสรศรี)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

คณะกรรมการบันทึกศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ ๙ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

**ผู้ศึกษา นางสาวกีทพิยา ชูนาคा ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา กัสตอร์คิริ ปีการศึกษา 2552**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วัดดูประสิทธิภาพ (1) ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของครู และ (3) ศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนดังกล่าว

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 180 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2551 ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายกุ่ย โดยวิธีของเชฟเฟ่ การทดสอบสมมติฐานใช้ระดับความนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ (3) ความต้องการของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การจัดอบรมตามความต้องการของครูและบุคลากรเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตร ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา คำสำคัญ การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหาร โรงเรียน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เพราะ ความรู้ที่ได้จากแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช โดยเฉพาะ รศ. ดร.นิตยา ภัสรศรี อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อแนะนำ หลักการ แนวคิด ตลอดจน กระบวนการวิจัยทั้งหมด อาจารย์ ดร.รัตนนา ดวงแก้ว ที่ช่วยให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ คุณวชิรากรณ์ พันธุ์ดี ที่กรุณารวบพิจารณาและให้ข้อแนะนำในการปรับปรุงตื้น ฉบับใหม่ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของ แบบประเมินความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร และให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ และขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุน และตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์ แขนงบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช เพื่อนนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้า อิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ภัทรทิยา ชูนาคा

ตุลาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
กิตติกรรมประกาศ	๑
สารบัญตาราง	๗
สารบัญภาพ	๙
บทที่ 1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
กรอบแนวคิดการวิจัย	๓
สมมติฐานการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๘
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	๒๐
การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	๒๑
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๒๖
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๑
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	๔๕
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๕
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๖
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	๔๗
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	53
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ	61
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา	62
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	68
ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	
สำนักงานเขตพัฒนาฯ	72
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปการวิจัย	78
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	94
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	95
ข ค่าคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย	100
ค ค่าความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย	104
ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	114
ช หนังสือขอความร่วมมือ	126
ประวัติผู้ศึกษา	134

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	54
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากร	55
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้.....	57
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	58
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครู ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้.....	59
ตารางที่ 4.6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารจำแนกตามระดับการศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	65
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	68
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียน รู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมพัฒนา หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน.....	71
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียน รู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการพัฒนา ครูและบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	71
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริม การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	72
ตารางที่ 4.19 ความต้องการของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร เรียงตามค่าความถี่	74
ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร เรียงตามค่าความถี่	76

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 4.1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	51
ภาพที่ 4.2 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	52
ภาพที่ 4.3 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	52
ภาพที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุค โลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทัน กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแส โลกโดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ “ คุณภาพของ คน ” การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็น การศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึงตนเองและสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การ จัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้และถือ ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเติมศักยภาพ และมาตรา 24 กำหนดว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความ สนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการฝรั้นอย่างต่อเนื่อง (4) การจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถ จัดบรรยายภาษา สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และมีความรับรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้

ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากร ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 13-14)

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขต ซึ่งอยู่ภายใต้นโยบายและการกำกับดูแลของสำนักการศึกษา ในบริหารจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ได้ริเริ่มดำเนินการให้โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน อย่างต่อเนื่องซึ่งโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดตั้ง สำนักงานเขตฯ จัดตั้งในกลุ่มวิภาวดี มีโรงเรียนในสำนักงานเขต 4 สำนักงาน รวม 24 โรงเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษาในกลุ่มวิภาวดีโดยภาพรวม พบว่า ในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ของปีการศึกษา 2550 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะต้องพัฒนา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา 2551 :128) และจากผลการประเมินความสำเร็จทางการเรียนการสอนของครุยังอยู่ในขั้นต้องพัฒนา ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการเอาใจใส่คุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครุผู้สอน ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อาจสืบเนื่องมาจากครุผู้สอนที่มีเพศต่างกัน รวมทั้งระดับการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ทำให้ครุผู้สอนมีเขตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกลางสาด พุ่มดอกไม้ (2546 : 63-65) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรวรรณ พัตรสุภวงศ์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ครุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน และครุที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาซึ่งไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนตามแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย นักเรียน ครุผู้สอน และการบริหารจัดการของผู้บริหาร

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตๆ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญอยู่ในระดับใด ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตๆ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของครู

2.3 เพื่อศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตามยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2549 - 2551 (กองพัฒนาช้าราชการครูกรุงเทพมหานคร 2549 : 22-23) จากยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จัดการ สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการประมาณเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร 3) การส่งเสริมการจัด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ดังปรากฏในภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

คุณลักษณะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร
1. เพศ
1.1 ชาย
1.2 หญิง
2. ระดับการศึกษา
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
2.2 ปริญญาตรี
2.3 สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการสอน
3.1 น้อยกว่า 5 ปี
3.2 ตั้งแต่ 5 -10 ปี
3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

- การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
1. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  2. การส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากร
  3. การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
  4. การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
  5. การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของครู

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครู โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ตามแนวโน้มนโยบายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม 2552

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

6.2 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ของ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

6.3 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี (2) ปริญญาตรี (3) สูงกว่าปริญญาตรี

6.4 ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งงาน ตั้งแต่เริ่มบรรจุ จนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) น้อยกว่า 5 ปี (2) ตั้งแต่ 5-10 ปี (3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6.5 การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ จัด กำหนด แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้านดังนี้

6.5.1 การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริม การกำหนด โครงสร้างหลักสูตร ในแต่ละช่วงชั้น การจัดทำสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความสนใจ ความสนใจตามธรรมชาติ ความสามารถ ความต้องการของชุมชน การส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำแหล่งการเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การจัดทำงบประมาณสนับสนุน การจัดระบบการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ แบบก้าว-by-step มิติร

6.5.2 การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินงานในการปรับกระบวนการทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างเจตคติที่ดี วิเคราะห์ความต้องการ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ การให้คำแนะนำปรึกษา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาเป็นหมู่คณะ การเผยแพร่องานและการให้ข้อมูลกำลังใจ

6.5.3 การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูในการส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงามและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

6.5.4 การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยี ไว้บริการในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูกิดค้นสร้างสรรค์สื่อ และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้ครูตระหนักรถึงความสำคัญของการใช้สื่อ มีการอบรมด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยี ให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการติดตั้งสื่อ ส่งเสริมการผลิต ให้มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและการใช้อย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.4.5 การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามสภาพจริงโดยการใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้เพิ่มทดสอบ ผลการเรียน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการเรียนรู้และนำผลการประเมินกลับมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร ตั้งกัดกรุ่นเทพมahanครคาดว่าจะได้ประโยชน์ดังนี้

7.1 ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ผลการวิจัยทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัญหาและความต้องในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานของผู้บริหารให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
3. การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักการศึกษาและหน่วยงานได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระจันทุกษ์ (2542 :11) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงใช้ชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 20) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดคุณธรรม สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ ถือการเรียนและการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประโยชน์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 5) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา

วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และสำรวจหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

สำคัญ รักสุทธิ (2544 :2) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 22 – 24 โดยถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์ กิจกรรมทางการศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ชี้บอกให้ความรู้อย่างเดียว เป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุน คอยช่วยเหลือในคราวจำเป็น และครูต้องเป็นกัลยาณมิตร

กรมวิชาการ (2545 :14) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโภชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการสำรวจหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2549 :11) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ การสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากแนวคิดที่นักการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการเกี่ยวกับการศึกษากล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ โดยครูผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการ วางแผนร่วมกับผู้เรียน กระตุน ท้าทาย ให้กำลังใจ และชี้แนะแนวทางการสำรวจหาความรู้ที่ถูกต้อง เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การคิดค้น สร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง

1.2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.1 หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระจันทุกษ์ (2542 : 6-7) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า

1) ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนเอง

เรียนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) เนื้อหาวิชา มีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ ซึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วย เนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอนและวิธีที่ใช้สอน

3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียน การสอน ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ถึงใหม่ ๆ ประเด็นท้าทายและความสามารถในการเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พากเพียรเริ่มด้วยตนเอง

4) สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจะช่วยเสริม ความเจริญของงาน การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5) ครู คือ ผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ ครูจะต้องมี ความสามารถในการที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่า ของผู้เรียนและสามารถค้นคว้า หาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เติมใจที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข

6) ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในมุมที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในมุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น

7) การศึกษา คือ การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน hely ด้าน พร้อมกันไป อันได้แก่ ด้านลักษณะ ด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ ความรู้สึก

ระวีวรรณ โพธิ์วัง (2543 : 20-21) "ได้กล่าวถึงหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (construct) ด้วยวิธีดังนี้ คือ แสงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สังเกต สัมภาษณ์ ปฏิบัติจริง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปความความรู้ ฯลฯ

2) ผู้เรียนจะมีส่วนร่วม (participation) ในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด

- 3) ผู้เรียนได้มีโอกาสสมมิการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดและประสบการณ์ระหว่างกันมากที่สุด (interaction)
- 4) ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการความรู้ไปกับผลงานที่ได้จากการกระบวนการ (process)
- 5) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (application)
- พิศนา แรมมณี (2542 :14-15) เสนอหลักการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) ไว้ดังนี้
- 1) C มาจาก Construct ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง นี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา
  - 2) I มาจาก Interaction ซึ่งหมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือ สิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม
  - 3) P มาจาก Participation ซึ่งหมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหว ร่างกาย โดยกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกายภาพ
  - 4) P มาจาก Process Learning ซึ่งหมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ เป็นทักษะที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง
  - 5) A มาจาก Application ซึ่งหมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543 :31-32) ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้แนวคิดในการปฏิรูปการเรียนรู้ 6 ประการ ดังนี้

1) การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 บัญญัติ ว่าผู้เรียน

ทุกคนมีความสามารถเรียนและพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมศักยภาพ ดังนั้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และควรจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน

2) การบูรณาการ

การเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์หรือวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่มีสภาพใกล้เคียงกับชีวิตจริง

3) โครงการหรือโครงการ

การเรียนการสอนแบบโครงการเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ศึกษา กำหนดเรื่องที่จะศึกษา หรือโครงการที่สนใจจะทำ การศึกษาตนเองในสิ่งที่มีความคล้ายคลึง ก្នុងชีวิตจริง หรือสภาพปัญหาที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิดที่ลึกซึ้งเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจนได้ความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานกลุ่ม ความพยายาม และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนแบบโครงการเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสม เพราะทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างหลากหลายคล้ายคลึงกับสภาพชีวิตจริง

4) การเรียนรู้ในกรอบการเรื่อมโยงกับห้องถิน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 27 บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาห้องถิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5) การเรียนรู้โดยใช้กลุ่ม

กระบวนการกลุ่มเป็นการจัดสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีแนวคิดการกระทำแรงจูงใจร่วมกัน แบ่ง

หน้าที่ช่วยเหลือกันและกัน ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำงานเป็นกลุ่มจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ การทำงานสูงกว่าผลรวมของประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละคน ทุกคนจะได้เรียนรู้การทำงานคืนพบทนเองและเพื่อนร่วมงาน กระบวนการกรุ่นจึงเน้นกระบวนการทำงานมากกว่าการเน้นผลงาน การทำงานร่วมกัน นอกจากจะได้ผลงานออกมากกว่าการทำงานคนเดียวแล้ว สิ่งที่มีคุณค่ากว่าผลงานคือ การเรียนรู้กระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดผลงานนั้น และการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การสื่อสารความคิดและได้ฝึกฝนให้มีลักษณะนิสัยบางอย่างด้วย ใน การสอนโดยใช้กระบวนการกรุ่นนั้น สามารถสอนได้ทั้งในลักษณะสอนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและสอนแทรกให้ฝึกปฏิบัติการทำงานเป็นกลุ่มในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้

6) การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงานเป็นแนวทางหนึ่งของการประเมินผลตามสภาพจริงที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถสะท้อนให้เห็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างชัดเจน โดยมีหลักการสำคัญในการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการเรียนการสอนจะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลงานของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านความเสมอภาค การคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนนี้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดควรคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2543 : 18-19)

1) สมองของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด โดยธรรมชาติสมองมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิด มีความต้องการที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ให้บรรลุอะไรก็ได้มนุษย์ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติและทุกอย่างรอบตัว กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง จิตใจ มือและสุขภาพองค์รวม

2) ความหลากหลายของสติปัญญา คนแต่ละคนมีความสามารถหรือความเก่งแตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาเฉพาะของแต่ละคน สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถให้แตกต่างกัน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพ ความเก่ง ความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถเก่งได้หลากหลายด้าน

3) การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรง มีแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

(1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ

(2) ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทร่วมกันใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสดงความรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง เรียนรู้ความจริงในตัวเองและความจริงในสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

(3) กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ครูทำหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา วางแผนกิจกรรม และประเมินผล

จรุญ ชุลาก (2545 :1) ได้ให้แนวคิดว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การจัดประสบการณ์ โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การคิดกัน สร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ บุคคลที่ใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คือครู โดยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของการเป็นผู้สอน เป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้น จุดประกายและบุกเบิกแหล่งความรู้ ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้หลากหลาย เกิดการเรียนรู้มากที่สุดตามศักยภาพ ของแต่ละบุคคล ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งกระตุ้นส่งเสริมให้มีการวิจัยในห้องเรียน และใช้กระบวนการวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ จัดประชุมสัมมนาหรือส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือผู้บริหารควรตรวจสอบและประสานความร่วมมือกับ ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และแหล่งวิทยาการในชุมชน เพื่อระดมทรัพยากร และใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและตามความสนใจของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการสอนที่ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ครูมีบทบาทในการสนับสนุนออกแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ โดยแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพของตัวเองออกมากอย่างเต็มที่ มีการคิดเชิงระบบ สามารถเชื่อมโยงความรู้ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตจริงได้

1.2.2 แนวคิด และทฤษฎีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1) แนวคิดจากปรัชญาที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวคิดมาจากปรัชญา Constructivism ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม (ไสว พิกขาร 2542 : 5) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังได้มีแนวคิดมาจากปรัชญาต่าง ๆ ที่พอสรุปได้ดังนี้ (วัฒนาพร ระจันทุกษ์ 2541 : 3)

(1) ปรัชญาพิพัฒนนิยม (Progressivism) การศึกษาตามปรัชญาฯ มองว่า การศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม อาชีพ และสติปัญญา โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัดและคุณลักษณะของเข้า สิ่งที่เรียนควรเป็น ประโยชน์สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียน ให้มากที่สุด รวมทั้งส่งเสริม ความเป็นประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน บทบาทครูในปรัชญาสาขานี้ คือ เตรียม แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและเห็นจังหวัดชีวิตคนเอง ผู้เรียนจะ เกิดการเรียนรู้ได้ เมื่อได้ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติชีวิตคนเอง ผู้เรียนจะ เกิดการเรียนรู้ได้ เมื่อได้ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติชีวิตคนเองและการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนตรงตามความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมสมสอดคล้องกับความถนัด และความสามารถของผู้เรียนมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็อยู่ร่วมกับคนอื่น ได้มากขึ้นด้วย

(2) ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) เป็นรูปแบบแนวคิดที่พัฒนามา จากปรัชญาพิพัฒนนิยม จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาตามปรัชญาฯ คือ การศึกษาจะต้องเป็นไป เพื่อการปรับปรุง พัฒนาและสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีและเหมาะสมกว่าขึ้นมา ครูในปรัชญาฯ ต้อง เป็นนักบุกเบิก เป็นนักแก้ปัญหา สนใจและฝรั่งในเรื่องของสังคมและปัญหาสังคมอย่างกว้างขวาง และอาจริบอาจังในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการรวมสรุปและวิเคราะห์ปัญหา มีความเป็น ประชาธิปไตย แน่นให้ทุกคนมีส่วนร่วมกันคิดพิจารณา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่วนผู้เรียนจะได้รับ การปลูกฝังให้ทราบนักในคุณค่าของสังคม เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายในการ แก้ปัญหาสังคมในอนาคต ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้รู้จักเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำความ เข้าใจและแก้ไขปัญหาของสังคมในแนวทางประชาธิปไตย

(3) ปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Existentialism) ปรัชญาการศึกษานี้เห็นว่ามนุษย์ ควรมีสิทธิและโอกาสที่จะเลือกสรรสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวของเข้าเองมากกว่าจะให้กรรมมาป้อนหรือมอบ ให้ ดังนั้น เป้าหมายของการศึกษาคือ การมุ่งพัฒนาให้คนมีอิสรภาพและมีความรับผิดชอบ ซึ่งสิ่ง นี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเป็นผู้เลือกเอง ครูเป็นเพียงผู้ กระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะมีโอกาสสร้างจักตนเอง รู้เป้าหมายที่ตนเองต้องการและมีความ รับผิดชอบในหน้าที่ของตน

(4) ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสนา (Buddhist Philosophy of Education) ปรัชญาฯ ยึดคำสอนของศาสนาพุทธ โดยอาศัยหลักไตรสิกขา คือ ศีล สามัช ปัญญา ในกรอบชีวิตเรื่องราวของชีวิต โลก และปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีศักยภาพ ที่จะสามารถขัดกิเลสและความคุณพุทธกรรมของตนให้เป็นไปในแนวทางที่ดีได้ การเรียนการ สอนตามแนวทางนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำการ เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้เรียนรู้เพื่อให้

เกิดปัญญาด้วยกระบวนการของการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ อย่างหลากหลาย หรือ การคิดวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้การศึกษาหรือผู้ช่วยให้เกิดปัญญา หรือเกิดการเรียนรู้และทำตนเป็นก้าวตามมิตรของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แนวคิดจากปรัชญาต่าง ๆ ได้แก่ ปรัชญาพิพัฒนนิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม ปรัชญาอัตถิภาวนานิยม ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสนา

2) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือผู้เรียนสำคัญที่สุด มีทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง 4 ทฤษฎี (ศุทธิคิด ทองซื่อุ่น 2548 : 15) คือ

(1) กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism or S.R. Associationism) นักจิตวิทยากลุ่มนี้มีความเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่าง สิ่งเร้า และการตอบสนอง การแสดงพฤติกรรมจะมีความถี่มากขึ้นหากได้รับการเสริมแรง

(2) กลุ่มพุทธนิยม (Cognitivism) นักจิตวิทยากลุ่มนี้มองว่า คนทุกคนมีธรรมชาติในตัวเอง โครงร่าง โครงเรียน เพื่อก่อให้เกิดสภาพสมดุล ดังนั้นการที่เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความต้องการและความสนใจของตนเอง จะเป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็ก การจัดการเรียนการสอนถ้าครุซ่วยให้ผู้เรียนมองเห็น “โครงสร้าง” (Structure) ของสิ่งที่จะเรียนจะช่วยให้จำสิ่งที่เรียนได้ดี สามารถทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปประยุกต์ใช้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อีกมากนัยครุภารตั้งประดิ่นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งอาจจะเป็นการค้นคว้าตามคำพังหรือเป็นกลุ่มซึ่งการให้เด็กค้นคว้าหาคำตอบนั้นไม่เพียงแต่จะฝึกให้มีทักษะในการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่จะเป็นการช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตน ซึ่งจะทำให้เป็นนักแก้ปัญหาต่อไปในอนาคต

(3) กลุ่มนวนชยนิยม (Humanism) นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อมั่นในเรื่องของความเป็นมนุษย์ซึ่งมีความสามารถที่จะนำตนเองและพี่น้องได้มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำประโยชน์ให้สังคมมีอิสระเสรีภาพในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะไม่ทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเดือดร้อนในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มนี้เสนอแนะว่า ควรให้เด็กมีสมรรถภาพทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กันคือ ด้านความรู้ (Cognitive) ด้านเจตคติ (Affective) และด้านทักษะ (Psychomotor) นั่นคือ ครูควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล มีความชื่นชมหรือมีเจตคติที่คิดต่อสิ่งที่เรียนและให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

(4) กลุ่มสร้างสรรค์สร้างความรู้ (Constructivist) นักการศึกษากลุ่มสรรค์ สร้างความรู้ เชื่อว่าการเรียนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยพยายามที่จะนำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็น มาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือที่เรียกว่า Schema โครงสร้างทางปัญญานี้ประกอบด้วย ความหมาย หรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละบุคคลมีประสบการณ์

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ยังไงได้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น แนวคิดจากกลุ่มพฤติกรรมนิยมแนวคิด จากกลุ่มพุทธนิยม แนวคิดจากกลุ่มนูญนิยม และแนวคิดจากกลุ่มสร้างสรรค์สร้างความรู้

1.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 21-23)

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอน ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถ ของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบวิธีที่ หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การ วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม โดยนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการสามารถจัดได้หลายลักษณะ เช่น การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ผู้สอน สามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปด้วยกัน ความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด การบูรณาการแบบสู่นาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจขึ้นหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบ คู่นาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์เรื่องการ วัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะ ต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศึกษาและเรื่องเทคนิคการวัดรูปที่มีการบูรณาการแบบ สหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อการจัดการ

เรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้สอน วิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำ กิจกรรมชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษา สิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการ เป็นโครงการ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้นโดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกัน ได้หลายชั่วโมงด้วยการนำเอาชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สอนเคยสอนแยกกันมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกันในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้น ทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ คนตัวคิดปะ เป็นต้น

แนวทางจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองตอบต่อความ สนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละ ความเวลาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ ครบถ้วนกับสาระในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตาม สภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการ ติดต่อสื่อสาร ในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ พัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้น ที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิด ทักษะในการคิด การค้นคว้า สำรวจความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำไปเผยแพร่ยังเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มี หลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ มากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้ริบบิเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมาก ขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้าน อาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

สำหรับการศึกษาอุปกรณ์ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้สืบทอดภูมิปัญญา จัดทำข้อความในสื่อเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องจัดให้กระบวนการดังกล่าว เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาเหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน และสามารถนำความรู้และมวลประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้เป็นอย่างดี การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่ง (คำวิ บัญญัติ 2546 ขึ้นถึงใน อุปราช ณัตรสุภารักษ์ 2550 : 31-33) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง การพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายวิชา รายกิจกรรม เพื่อที่จะสามารถตอบหมายเลขแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความสนใจ หรือความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรม มีกำลังใจมั่นใจที่จะเรียนรู้ต่อไป

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งหมายถึงการเน้นการฝึกทักษะซึ่งประกอบด้วยการฝึกหัดและฝึกฝน ดังนี้

(1) กระบวนการคิด เช่น ฝึกคิดอย่างเสรี คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหารความสัมพันธ์เชื่อมโยง คิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสร้างทางเลือก คิดตัดสินใจและคิดแก้ปัญหาได้

(2) การจัดการ เช่น การวางแผน การทำโครงการ การบันทึกผล การประมวลผล การประเมินผล การประสานและร่วมมือปฏิบัติการ การสรุปผล การรายงานผล การปรับปรุงแก้ไข

(3) การเผชิญสถานการณ์ เช่น การรับรู้สถานการณ์ การวิเคราะห์สถานการณ์ การควบคุมอารมณ์ของตน การควบคุมสถานการณ์โดยใช้ข้อมูล เหตุผล และความรู้มาประกอบการคิดและตัดสินใจเผชิญและแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างรู้เท่าทัน

(4) การประยุกต์ความรู้ เช่น การนำความรู้ไปจัดทำแผนผังความคิด ทำเป็นโครงการ นำไปใช้จัดนิทรรศการหรือนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติที่ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึงเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงซึ่งเชื่อมโยงและสืบต่อเนื่องจากการฝึกทักษะ การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงมีหลายวิธี เช่น

การอ่าน การพูด การร้องเพลง การเขียน การวาดภาพ การค้นคว้าเอกสาร การศึกษาอกสถานที่ การสัมภาษณ์ การสังเกตและการบันทึก การสังเกตและการวิเคราะห์ การทดลอง การสาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ การทำโครงงาน การทำแฟ้มสะสมงาน การปฏิบัติงาน ฯลฯ และการปฏิบัติกรรมใด ๆ ตามต้องเน้นการคิดเป็น ทำได้ ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รักการอ่านและใฝ่รู้ไฟเรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่เฉพาะในขณะที่เรียนเพื่อให้สอบได้หรือสอบผ่านเท่านั้น

4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา หมายถึงการบูรณาการจุดมุ่งหมายและเนื้อหาตามความเหมาะสม คือในแต่ละกิจกรรมหรือแต่ละภาคเวลาต้องมีเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายหลัก และมีการผสมผสานวิชาอื่นเป็นองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สามารถนำมานบูรณาการเข้าไปในเนื้อหาและกิจกรรมวิชาอื่น ๆ ได้โดยถือหลักว่าคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถจะปลูกฝังและสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนได้ทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยาย การสภាពแลดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ หมายถึงสถานศึกษาและครุต้องจัดสิ่งแวดล้อม ปัจจัยและบรรยายให้อีกด้วยต่อการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น มีความสงบ สะอาด ร่มรื่น ร่มเย็น มีที่กันเดคกันฝน มีน้ำดื่ม มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและสะอาด มีหนังสือ วารสาร สื่อ อุปกรณ์ วัสดุผู้สอน มีบรรยายของกัลยาณมิตร และการตรวจสอบหาความรู้ในลักษณะของการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียนหรือค้นหาความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยการทำไปในงานปกติ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ หมายถึงผู้จัดการเรียนรู้นักจากครูแล้วต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง บิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพในทุกเวลาและทุกสถานที่

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

2.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งในการบริหารการศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะ ดังนี้

หวาน พินธุพันธ์ (2528 :37) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มนบุคคลในโรงเรียนเพื่อบริหารทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคม

กัญญา สาธาร (2528 :37) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ค่านิยม ทัศนคติ คุณธรรม ทึ้งที่เป็นระบบที่เป็นแบบแผน และไม่เป็นแบบแผน

นิพนธ์ กินวงศ์ (2533 :64) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้บริการทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการบริหารโรงเรียน และเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

กู้ด (Good, 1973 : 541) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึงการสั่งการ การควบคุม ดูแลงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานเหล่านั้นนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการศึกษาได้ตรงเป้าหมายทุกประการ

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่มนบุคคลภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ค่านิยม ทัศนคติ คุณธรรม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมโดยผู้บริหารโรงเรียนต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการบริหารโรงเรียน และเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

3. การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นทั้งนครหลวงของประเทศไทย และเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีระบบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระบบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รองรับโครงสร้างของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ ศาลกรุงเทพมหานคร และฝ่ายบริหาร ได้แก่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีหน้าที่จัดบริการสาธารณูปโภคแก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นการปกครองออกเป็นเขต และแต่ละเขตแบ่งออกเป็นแขวง

บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับติดตามดูแล สนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขต และจะอยู่ภายใต้นโยบายและการกำกับดูแลของสำนักการศึกษา ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ได้ริเริ่มดำเนินการให้โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษา ได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน อย่างต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยัง

สถานศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จัดงานเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ โดยที่งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่ต้องจัดทำให้สูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ตลอดจนการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา 2551 : 15)

เขตตุ้จกร อยู่พื้นที่กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ เขตเศรษฐกิจใหม่ เป็นแหล่งจ้างงาน ศูนย์คมนาคม ย่านการค้า และบริการที่สำคัญ และสถาบันการศึกษา ทำให้เกิดการลงทุน และจ้างงานสูง มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สะท้อนทันสมัย และรวดเร็ว มีที่พักอาศัย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แหล่งหอพักเที่ยว และมีพื้นที่สีเขียว เป็นจำนวนมาก มีพื้นที่ 32,908 กิโลเมตร แบ่งเขตพื้นที่การปกครองเป็น 5 แขวง (ดังนี้ 1) แขวงลาดยาว 2) แขวงจตุจักร 3) แขวงจอมทอง 3) แขวงจันท์рем 5) แขวงเสนานิคม มีประชากรจำนวน 165,593 คน พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบเนื่องจากอยู่เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งมีคุณลักษณะเด่นอย่างหลากหลาย ภารกิจและการบริการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายรายได้ ฝ่ายโยธา ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายการคลัง ฝ่ายรักษาความสงบและส่วนสาธารณะ ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม และฝ่ายการศึกษา ในฝ่ายการศึกษามีสำนักหน้าที่เกี่ยวกับการแจ้งเด็กเข้าเกรณ์ที่เรียน การสำรวจรายชื่อเด็กเข้าเกรณ์ที่ภาคบังคับ ข่ายภูมิลำเนา การขอผ่อนผัน ยกเว้นเด็กในเกรณ์ที่การประstanงานกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตตุ้จกร มีโรงเรียนประถมศึกษา มีทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนประชานิเวศน์ 2) โรงเรียนวัด

เสมียนนารี 3) โรงเรียนวัดเทวสุนทร 4) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช 5) โรงเรียนเสนาณิค
 6) โรงเรียนบ้านลaculaพร้าว (สำนักงานเขตจตุจักร : อัคสานา) โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน
 เขตจตุจักร จะอยู่ภายใต้แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 – 2551 ที่มียุทธศาสตร์
 การสร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีมาตรฐาน สำหรับคนทุกวัยเป็นยุทธศาสตร์ทาง
 การศึกษา สำนักการศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
 ระบบโรงเรียนให้แก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 435
 โรงเรียน ได้นำนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของแผน
 บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 - 2551 มาเป็นกรอบขึ้นนำถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ โดย
 จัดทำเป็นยุทธศาสตร์สำนักการศึกษาตามลักษณะความต้องการของพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกโรงเรียน
 ทั้ง 50 สำนักงานเขต ได้กำหนดให้อยู่ในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551) และแผนปฏิบัติ
 ราชการประจำปีของสำนักงานการศึกษา นอกจานในส่วนสำนักงานการศึกษาแล้ว สำนักงานเขต
 และโรงเรียนต่าง ๆ บังนำยุทธศาสตร์สำนักการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาด้วย ตาม
 ยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา ปี 2549-2551 (กองพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร 2549 :
 22-23) ดังนี้

1) การจัดในรูปศูนย์เลี้ยงคุเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความรับผิดชอบของ
 สำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและ
 สำนักอนามัย ซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และให้การสนับสนุนบ้านเด็ก

2) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาและสำนักงานเขต

3) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาลัย
 พยาบาลเกี่ยวกับรูปแบบในความรับผิดชอบของสำนักการแพทย์

4) การจัดการศึกษาระบบทั่วไป ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นใน
 โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้แก่กลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความ
 รับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
 กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สำนักการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน
 การศึกษาโดยนำนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านวิชาการ ด้าน
 งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้สำนักเขตและโรงเรียน
 ดำเนินการสำนักการศึกษาแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 7 หน่วยงาน คือ สำนักงานเลขานุการ

กองการจัดการเรียนรู้ กองคลัง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน กองพัฒนาข้าราชการครุกรุ่งเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของสำนักการศึกษา รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา ปี 2549 – 2551 (กองพัฒนาข้าราชการครุกรุ่งเทพมหานคร 2549 : 22-23) ดังนี้

การกิจกรรม

- 1) จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทั่วไป และตามอัธยาศัย ให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชน โดยความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคม
- 2) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ให้บริการเพื่อเพิ่มโอกาสแก่เด็กด้อยโอกาส เด็กพิเศษ และเด็กผู้มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน
- 3) ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 4) ดำเนินการให้มีการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส / ความสามารถพิเศษ / กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 5) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา การบริการและพัฒนาระบบข้อมูล
- 6) กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่ / โรงเรียน / ชุมชน ให้จัดการศึกษาได้ตามนโยบาย / มาตรฐานสถานศึกษา ได้รับการส่งเสริมระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)
- 7) ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การกิจกรรม

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน พัฒนาท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ยกระดับการศึกษา ฝึกอาชีวแรงงาน / คุณภาพชีวิต คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมประเพณี

2) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุณค่าเหมาะสม กับกระบวนการเรียนรู้

3) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และยกย่องเชิดชู ผู้สนับสนุน

4) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษาทราบ และเข้าใจบทบาท ทิศทางการดำเนินงาน

5) ประสานการจัดทำแผนความร่วมมือด้านการศึกษากับผู้จัดการศึกษา ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนรวมทั้งต่างประเทศ

การกิจสนับสนุน

1) ปรับระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับระบบการบริหารการศึกษาของชาติ

2) พัฒนาระบบงานและสร้างจิตสำนึกระดับสูงเป็นเดิศ

3) สนับสนุนการศึกษาปฐมวัยของชุมชนเป็นเครือข่ายของโรงเรียน

4) ให้ประชาชนศึกษาได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน

5) ให้รับการสนับสนุนจากทุนหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ให้นักเรียนได้เรียนรู้ บทบาทและการกิจ

จากยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ ศัลกาด กรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการพัฒนาครุภัณฑ์ 3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

4. การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการนำยุทธศาสตร์ของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครมาสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน จากนักวิชาการและนักการศึกษา ไว้ดังนี้

4.1 การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดหลักการให้ญี่ในแนวทางจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เองก็มีหลักการว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาให้ถือว่า “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” ด้วยเช่นกัน ดังนี้ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” จึงเป็นกรอบหลักของการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน และการจัดการศึกษาที่ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” ก็คือการกำหนดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งประโภชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยผ่านกระบวนการที่เป็นไปตามธรรมชาติเดิมศักยภาพ และสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน (ไพรัช สุ่แสนสุข และบรรเจิดพร สุ่แสนสุข 2546 :2-3)

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2542:29) ได้กล่าวถึงว่าหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่งดงามที่จัดให้ผู้เรียนได้รับเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ทั้งพฤติกรรมความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมต่าง ๆ

กัญจนा คุณารักษ์ (2543 :38) ได้กล่าวถึงหลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแผน หรือข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถและประสบการณ์โดยส่งเสริมให้เอกตบุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสังคม อย่างมีคุณภาพ

Tanner and Tanner (197 :45 อ้างถึงในอุไรวรรณ พัตรสุภากศ 2550 : 44) กล่าวว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่ได้จัดวางแผนและแนวทางเอาไว้ มุ่งหวังที่จะได้รับผลผลิต ออกมามีมีการจัดขึ้นมาด้วยการวางแผน โครงสร้างของความรู้และประสบการณ์อย่างมีระบบ ภายใต้การดูแลของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้โดยไม่ต้องมุ่งหมายและต่อเนื่องในด้านความสามารถทั้งส่วนตัวและทางสังคม

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึงมวลประสบการณ์ที่ได้จัดวางแผนหรือแนวทาง เอาไว้อย่างมีระบบ อันประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถและจริยธรรม ให้ไปอย่างมีคุณภาพ ไปสู่ศักยภาพสูงของตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ

หลักสูตร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2551 : 6-7) “โรงเรียนกรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลางการเรียนรู้รอบด้านเพื่อการเรียนรู้ที่ไม่มีขีดจำกัด” หลักสูตรการเรียนการสอนที่กรุงเทพมหานครสร้างสรรค์อย่างครอบคลุมในทุกด้าน นั้น มีเป้าหมายเพื่อผลลัพธ์ให้นักเรียนกรุงเทพมหานครทุกคนเป็น “เด็กเก่ง เด็กดีเป็นเด็กที่มีความสุข และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์” ด้วยการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านความรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เพื่อความเป็นคนดีของสังคมแล้ว ทุกคนต้องมีทักษะในการใช้ชีวิตที่ดี เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา 2551 : 5) มีดังนี้

- 1) กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติราชการประจำปี
- 2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) บริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป
- 5) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6) จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา
- 7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร

- 1) วิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย
- 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) โครงสร้างหลักสูตร
- 4) รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 5) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 6) การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้

7) การวัดและประเมินผล

8) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จะช่วยทำให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 34) ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเพชริญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และฝรั้งย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรมทั้งนี้ โดยจัดบรรยายศาสตร์และสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ห้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกลยุทธ์ เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

4) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ นวัตกรรม เชาวกรติพงศ์ (2545 : 49-53) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เอื้อต่อบรรยายศาสตร์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1) การพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นหลักสูตรบูรณาการซึ่งเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) การจัดทำแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เรือนแพฯ สำนักห้องสมุด ห้องเรียนศึกษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องครัว เป็นต้น โดยจัดการแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมถึงการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครู

3) การวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และนำผลมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

4) การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ครู จัดระบบการผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมถึงการสำรวจความต้องการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการวางแผนดำเนินการ

5) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน งบประมาณนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ปรับปรุงแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับบริการ ซ่อมแซม อาคารสถานที่ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรบูรณาการ การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

6) การจัดระบบนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในเป็นยุทธวิธีสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานการพัฒนาประสบความสำเร็จได้ ระบบนิเทศภายในเป็นระบบส่งเสริมการพึงตนเอง และส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวิชาการ รวมทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยผู้บริหารต้องมีการดำเนินการร่วมกับครูในการปรึกษาหารือและสร้างความตระหนักในความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมการจัดปฐมนิเทศครูใหม่บริการด้านการสอน สังเกตการณ์สอนของครูในชั้นเรียน การสาขิตการสอน กิจกรรมกลุ่มโรงเรียน กิจกรรมทางวิชาการ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารการศึกษาดำเนินการกำหนดโครงการสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความสนใจ ความสนใจตามธรรมชาติ ความสามารถ ความต้องการของชนชั้น การส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดงบประมาณสนับสนุน การจัดระบบการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ แบบก้าวตามมิตร

4.2 การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็น หลักการที่เหมาะสมที่สุดคือให้ครูเกิดความรู้สึกต้องการพัฒนาตนเองเสียก่อนการดำเนินการพัฒนาต่อไปจึงจะประสบความสำเร็จ

1) หลักการพัฒนาบุคลากร

หลักของการพัฒนาตนมีสาระสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ (เอมอร กฤษณะ รังสรรค์ 2545 : 54-55 อ้างถึงในประโยชน์ ชัยณรงค์ 2548 : 28 -29)

(1) การพัฒนาต้องเกิดจากความเต็มใจและมัครใจ ถ้ามีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยตัวบุคคลนั้น โดยปราศจากรู้สึกว่าถูกบังคับ Tribune ก็รู้สึกลึกลับและความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงตนเอง จะมีความมุ่งมั่นที่จะฝ่าฟันอุปสรรค และผลักดันตนเองให้ไปถึงเป้าหมายนั้น

(2) ผู้ที่ต้องการพัฒนาต้องมีบทบาทหลักในการลงมือพัฒนาตนด้วยตนเอง Tribune ก็ถึงความรับผิดชอบต่อชีวิตของตน ไม่มีใครลงมือแทนได้

(3) การพัฒนาตนเองเป็นการเปลี่ยนแปลงตนเอง ที่มีขอบเขตครอบคลุม จุลmu่ห์หมายทั้ง 3 ด้าน คือ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อการสร้างเสริมศักยภาพของตนให้สูงขึ้น

(4) การพัฒนาตนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

2) วิธีการพัฒนาบุคลากร

พนัส พันนาคินทร์ (2549 : 89-94) ได้เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรครูไว้ดังนี้

(1) กิจกรรมที่ครูประจำการพัฒนาตนเองด้านวิชาการตามลำพัง ได้แก่

ก. การอ่านหรือการสำรวจหาความรู้ด้านวิชาการตามลำพัง เช่น การฟัง ปาฐกถาการอ่านสามารถทำได้ทุกเวลาเมื่อมีโอกาส

ข. การค้นคว้าและทดลองด้านวิชาชีพ หรือความรู้ด้านวิชาการจากตำราต่างๆ แล้วรวมรวม สังเคราะห์ขึ้นใหม่ การเขียนตำราให้นักเรียนใช้

ค. การทดลองและการวิจัยเป็นการสำรวจหาข้อเท็จจริงบางอย่างทั้งแต่แบบง่ายไปจนถึงการวิจัยที่ต้องการใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ

ง. การเข้าร่วมประชุมอบรมทางวิชาการเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในหมู่ผู้มีความสนใจร่วมกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีทัศนะและความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จ. การไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ทำให้เกิดความคิดมองเห็นตัวอย่างในการทำงาน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ

ฉ. การมีกิจกรรมร่วมกับชุมชน ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนความเชื่อและความคิดของคนในชุมชนนั้น ๆ

ช. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนเป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานในฐานะผู้บริหาร ซึ่งเป็นการเตรียมผู้บริหารในโอกาสต่าง ๆ

ช. การลากยุดเพื่อการศึกษาต่อหลังจากที่ได้ทำงานแล้วทำให้ได้ประสบการณ์ เพื่อเป็นฐานที่เข้าใจปัญหาต่อไป

ฌ. การติดตามความเจริญก้าวหน้าของตนเอง โดยการสนทนากับผู้อื่นเพื่อจะได้ทราบว่าตนเองทำงานเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพดีหรือไม่

(2) กิจกรรมที่ครูประจำการได้รับการพัฒนาที่จัดเป็นหมู่คณะร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่

ก. การประชุมคณะกรรมการในโรงเรียน เพื่อการปฐมนิเทศ เพื่อเสริมสร้างความเจริญด้านวิชาการและเพื่อการบริหารด้านอื่น เช่น การประชุมสั่งการ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

ข. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการพบหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทางภาคปฏิบัติในระหว่างผู้มีประสบการณ์ในงานนั้นมาแล้ว และมีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นร่วมกัน

ก. การปรึกษางานก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อซ้อมความเข้าใจงานที่จะกระทำต่อไป

ง. การจัดครุในรูปกรรมการต่าง ๆ เช่น กรรมการจัดทำประมวลการสอนซึ่งเน้นให้ครูได้รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพของตัวเองให้สูงขึ้น

จ. การแจกข่าวสารของโรงเรียน เพื่อให้ครูทราบข่าวสารความเคลื่อนไหว ด้านวิชาการและการบริหารด้านอื่น ทั้งจากในและนอกโรงเรียน โดยกรรมการและคณะครุของออกหนังสือส่งถึงครู อาจจะเดือนละ 1 ครั้ง

วัฒนาพร ระจับทุกข์ กล่าวว่า คน คือหัวใจของการพัฒนา การพัฒนานุคคลากร จึงเป็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นของการพัฒนาทุกด้าน เพื่อให้แผนงาน โครงการบรรลุจุดมุ่งหมาย (วัฒนาพร ระจับทุกข์ 2543 : 17) ขึ้นตอนในการพัฒนานุคคลากร ประกอบด้วย

- 1) การปรับกระบวนการทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเทคนิควิธีการ เทคนิค

ทักษะ และวิธีการจัดการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมและวิธีสอน การผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดนักเรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ควรกระตุ้นครูและบุคลากรให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนในการก้าวเข้าสู่การเป็นครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ และครูผู้ทรงคุณวุฒิ (โกวิท ประวัลพฤกษ์ 2542 : 9:10)

นอกจากพัฒนาครูแล้ว ผู้บริหาร โรงเรียนต้องดึง ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กร การปักธงห้องถีนที่เข้ามาเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญกับแนวทางจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ส่งเสริมต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 29)

การพัฒนาครูและบุคลากร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครตระหนักรถึงความสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนที่เปรียบเสมือนสมองและหัวใจในการขับเคลื่อนความสำเร็จในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน จึงได้มีการพัฒนาบุคลากรที่จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหาร โรงเรียนอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ตั้งแต่การสร้างการพัฒนา การเสริมแรงให้กำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครมีลักษณะการเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ในการวางแผนสำหรับบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน และข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณะ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา (2551 : 41) ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะอย่างของบุคคลเพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือความชำนาญการ เจตคติที่เหมาะสมสามารถถูกอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลง ในพฤติกรรมการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคลและเป็นการยกมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งขอบข่ายของการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ การอบรมเพื่อพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพ การอบรมเพื่อพัฒนางาน การศึกษาต่อ

กรุงเทพมหานครมีนโยบายในการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ โดยคุณลักษณะสำคัญ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2551 : 21) ดังต่อไปนี้

1) ด้านส่วนตัว

(1) ศรัทธาในตนเอง

- (2) ศรัทธาในวิชาชีพครู
  - (3) รัก เมตตาคิมย์
  - (4) มีบุคลิกมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
  - (5) ประพฤติปฏิบัติดนเป็นแบบอย่างที่ดี
  - (6) พัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอ
  - (7) สามารถให้คำปรึกษากับนักเรียนเรื่องการเรียนและการดำรงชีวิต
  - (8) มีความคิดสร้างสรรค์
- 2) ด้านการจัดการเรียนรู้
- (1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรธรรมชาติวิชาและผู้เรียน
  - (2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดผลกับผู้เรียน
  - (3) พัฒนานวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - (4) จัดและเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
  - (5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
  - (6) มีความสามารถในการศึกษาวิจัยหรือพัฒนาผู้เรียน
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ
- (1) จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - (2) จัดสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
  - (3) ฝึกกระบวนการคิด การปฏิบัติ
  - (4) ให้ผู้เรียนได้คิด ฝึกปฏิบัติเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
  - (5) จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
  - (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดทุกที่ทุกเวลา
  - (7) ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจากสื่อเทคโนโลยีจนเต็มขีดความสามารถ

การเป็นครูมืออาชีพต้องมีคุณลักษณะส่วนตัวที่สามารถสร้างศรัทธาให้กับผู้เรียน ทั้งในด้านการประพฤติปฏิบัติและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องมีฝีมือการสอน และสร้างสรรค์ ห้องเรียนให้มีชีวิตชีวา สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำไปสู่การปฏิบัติจริง กรุงเทพมหานครได้จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาครู มีการอบรมทั้งทางด้าน ความรู้และการฝึกปฏิบัติให้กับครูผู้สอน มีระบบการประเมิน ตรวจสอบ และพัฒนางานอย่าง ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินงานในการปรับกระบวนการทัศน์ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างเจตคติที่ดี วิเคราะห์ความ

ต้องการ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคiviทีกิการ การให้คำแนะนำประยุกษา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาเป็นหมู่คณะ การเผยแพร่ผลงานและการให้ข้อมูลกำลังใจ

4.3 การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2551:6) กล่าวถึงสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาบรรยายกาศของ โรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งการออกแบบอาคาร การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย ดำเนินถึงความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การควบคุมมลพิษ ฯลฯ

การจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ จัดบรรยายกาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย รวมทั้งมีกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ กรุงเทพมหานครกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน “พึ่งพาตนเองในการเรียนรู้” โดยจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้หรือการจัดให้มีเงื่อนไขการเรียนต่อผู้เรียนดังนี้

- 1) การจัดบรรยายกาศของการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีอิสระเสรีในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระหายในการเรียนรู้
- 3) จัดเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถหยิบมาใช้ได้ในการทำกิจกรรมที่น่าสนใจ คุ้มค่า เช่น ห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน ที่นั่งนิ่ม สะดวกสบาย ฯลฯ

4) มีระบบครุพี่เลี้ยงหรือครุที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรให้กับผู้เรียน วิชัย วงศ์ไพบูลย์ (2525 : 9) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ของเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเด็กไม่ได้เรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ได้จากสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนด้วย โรงเรียนที่เต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อม บรรยายกาศ กิจกรรมและโอกาส ตลอดจนสิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กได้รับประสบการณ์ จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้จริงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบนาเสน ไทน์ (Ballantine. 1993 : 252-253) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องพัฒนาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น บรรยายกาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนต้องใส่ใจให้ความสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกษ์ (2541 : 80-81) กล่าวว่าการจัดบรรยายกาศการเรียนการรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการศึกษา ค้นคว้าใฝ่รู้ ใฝ่เรียนนั้น ผู้บริหารต้องจัดบรรยายกาศภายในโรงเรียนให้มีความเป็นวิชาการ ความเป็นระเบียบ สวยงาม เช่น จัดอุทยานการศึกษา จัดป้ายความรู้ตามบริเวณต่าง ๆ จัดสถานที่สืบสานประเพณี จัดห้องเรียนที่มีวิทยาศาสตร์พร้อมข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย ฯลฯ

ดิเรก พรสีมา (2543 : 40-41) มีความเห็นว่า ผู้บริหารก็จะคิดอยู่ตลอดเวลาว่าตนจะสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมทุกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านสติปัญญา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างไร ผู้ปกครอง สมาชิกชุมชนต่างก็คิดตลอดเวลา เช่นกันว่าตนจะช่วยให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทุกด้านของผู้เรียนได้อย่างไร

บานาเลน ไทน์ (Ballantine. 1993 :252-253) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลและความสัมพันธ์ต่อระบบของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน บรรยายกาศและสภาพแวดล้อมถือเป็นเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนต้องใส่ใจและให้ความสำคัญ

ไพบูลย์และแอนกาโล (Pine and Angalo 1977 : 115-125) กล่าวถึง บรรยายกาศที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1) บรรยายกาศของการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการกระตือรือร้นในการเรียนกระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ในสภาพการณ์ ที่ครูมีอิทธิพลในห้องเรียนน้อยที่สุดนักเรียนมีโอกาสในการเลือกตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม และการที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในชั้นเรียน

2) บรรยายกาศของการเรียนที่เอื้อให้นักเรียนแต่ละคนได้ค้นพบสิ่งที่มีความหมายสำหรับตัวนักเรียน คือ ครูต้องเป็นผู้แนะนำหรือจัดสภาพการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีอิสระในการเลือกทำงานตามความต้องการของนักเรียน และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อจุดมุ่งหมายนั้นเหมาะสมเร้าใจ กระตุ้นให้นักเรียนค้นหาในสิ่งที่เข้าต้องการ

3) บรรยายกาศที่ครูทำหน้าที่ในการสอนน้อยที่สุด โดยครูก้อย ๆ เปลี่ยนบทบาทจาก การสอนมาเป็นบุคลิกที่เป็นแหล่งความรู้ คอยกระตุ้นให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหาร โรงเรียนร่วมกับครูในการส่งเสริมการจัดบรรยายกาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงามและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

4.4 การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 23-24) ที่ได้เน้นความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาสร้างสรรค์รวมทั้งมี

ความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยึดใจจากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางของลักษณะและต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรคำนึงถึงการดังนี้

- 1) จัดทำและจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้
- 2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) จัดทำและจัดสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
- 4) ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 5) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และเลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่นั้นอย่างสม่ำเสมอ
- 6) จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชนเพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

8) จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

สมาน งานสนิท (2537 :11) กล่าวถึงบทบาทของเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีต่อการศึกษาในยุคปัจจุบันพอก็จะประมวลมาได้ดังนี้ คือ

1) ช่วยในการสอนให้เห็นภาพพจน์แทนของจริง เช่น ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ ถ่ายทอดฯ ฯ

2) ช่วยในการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล (Individual difference) ให้สามารถเข้าใจและเรียนรู้จากบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น

3) ช่วยให้การแลกเปลี่ยนทัศนะความคิดต่าง ๆ ในระหว่างครุภัณฑ์เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นไปอย่างน่าสนใจและสนุกสนานทั้งนักเรียนนั้น

4) ช่วยเสริมสร้างการให้ความรู้แก่นักเรียน อาทิ เช่น การใช้วิทยุการศึกษา โทรทัศน์การศึกษา เทปโทรทัศน์ ฯลฯ

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย (กรรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 52) ดังนี้

1) บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสื่อการเรียนรู้โดยตรง เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยสื่อต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้แสวงหาสื่อเรียนรู้ลักษณะและวิธีใช้สื่อ เลือกและใช้สื่อย่างเหมาะสมสมควรจนมีส่วนร่วมในการผลิตหรือสร้างสื่อขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้

2) บทบาทของผู้สอน

ผู้สอนเป็นผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะผู้สอนย่อมเป็นผู้ทราบเป็นอย่างดีว่า ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ คุณธรรม และจริยธรรมและค่านิยมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น ๆ มีอะไร ผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเลือกสื่อ ซึ่งแนะนำผู้เรียนในการใช้สื่อ จัดทำ จัดหาสื่อ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสื่อการเรียนรู้ใช้อย่างหลากหลาย

3) บทบาทของผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

(1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนเรื่องการจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะแก่บุคลากรในสถานศึกษาในเรื่อง เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายวิชาการ ชุมชนวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

(3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการพัฒนาและใช้สื่อต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะแหล่งสื่อที่ส่งเสริม การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(4) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาและชุมชน

(5) นิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดทำ การผลิต การใช้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งชี้แนะนำช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ทักษะด้านเทคโนโลยี กรุงเทพมหานครได้กำหนดกิจกรรมและโครงการสร้างเพื่อสนับสนุน ความต้องการให้นักเรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยี ซึ่งได้แก่ โครงการคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา โครงการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมรูปแบบใหม่ โครงการ พลิตสื่อ CAI และโครงการนักข่าวน้อย มัคคุเทศก์น้อย บุรุษมัคคุเทศก์

เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ มีข้อมูลสารสนเทศที่ปัจจุบันและทันสมัยของกรุง นักเรียน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ชุมชนสามารถสืบค้นและสร้างข้อมูลระหว่างเครือข่าย ICT ได้ กรุงเทพมหานครมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหาร โรงเรียน ได้ส่งเสริมสื่อเทคโนโลยี ไว้ บริการ ในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครุภักดีสร้างสรรค์สื่อ และวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้ ให้ครุภักดีถึงความสำคัญของการใช้สื่อ มีการอบรมด้านความรู้ความเข้าใจ ในการใช้สื่อเทคโนโลยี ให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการติดตั้งสื่อ ส่งเสริมการผลิต ให้มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและ การใช้อย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้อย่าง สม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน และแนวคิดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงซึ่งเป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียนซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 : 6-9) กล่าวถึงการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1) การประเมินไม่ควรเป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกันทุกคน แต่ควรมีรูปแบบที่เอื้อและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกและแสดงความสามารถ ความรู้สึกที่ผู้เรียนมีและประพฤติปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

2) การประเมินต้องปรับเปลี่ยนเพื่อ适应เทคนิค วิธีการประเมินให้หลากหลาย สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ ดำเนินการต่อเนื่องควบคู่กับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) การประเมินควรอยู่ในรูปแบบก้าวตามมิตร มีจิตใจช่วยเหลือเกื้อกูลมากกว่า การขับผิดลงโทษ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 35) ให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาดังนี้

1) กำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
2) ส่งเสริมให้ครุจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ส่งเสริมให้ครุวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน

4) จัดให้มีการเปรียบเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมินผลตามหลักการปฏิรูปการเรียนรู้ ต้องประเมินตามสภาพจริงซึ่งสุวิทย์ นุกดคำ (2542 : 22) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การทดสอบเพื่อค้นหาศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงมีลักษณะสำคัญดังนี้ (อรทัย นุกดคำ และคณะ 2542 : 157 อ้างถึงในสุทธิค่า ทองชื่อม 2548 : 37)

- 1) เป็นการประเมินที่ทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน
- 2) เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมากจริง ๆ
- 3) เป็นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
- 4) เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
- 5) ต้องยุ่บลงพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นจริงรวมทั้งเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง
- 6) ใช้ข้อมูลที่หลากหลายมีการเก็บข้อมูลระหว่างปฎิบัติในทุกด้าน ๆ ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน
- 7) เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถด้วย ฯ ด้านของผู้เรียน
- 8) เน้นการจัดความสามารถของการคิดระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์
- 9) ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และผู้เรียนได้อ่าย่างมีความสุข
- 10) เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงสามารถประเมินได้หลายวิธี คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การทดสอบ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน เพิ่มสะสภงาน จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ คุณมีการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการเรียนรู้และนำผลการประเมินกลับมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน프로그램ศึกษาพบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ประพันธ์คิริ สุสารัจ (2545 :131) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ : การศึกษาความรู้ตามการรับรู้เจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของครูในโรงเรียนสังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าครูเพศหญิง มีความรู้ตามการรับรู้ดีกว่าครูเพศชาย ในขณะที่ครูเพศชายและเพศหญิงมีเจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความรู้ไม่แตกต่างกันแต่มีเจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ต่างกัน กล่าวคือ ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาจะมีเจตคติสูงที่สุด ส่วนครูที่มีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ต่ำสุดคือครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือครูที่มีวุฒิปริญญาตรีในทำงานเดียวกันคือครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษามีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ส่วนครูที่มีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้น้อยที่สุดคือครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูที่ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความรู้ตามการรับรู้เจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จะมีความรู้มากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จะมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จะมีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้มากที่สุด

ลางสาด พุ่มดอกไม้ (2546 : 63-64) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูprogramศึกษา โรงเรียนเอกชนจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสบการณ์ในการสอนที่ต่างกันคือ น้อยกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี นั้นมีปัญหาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภชิคา ทองชุ่ม (2548 : 78-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากยกเว้นด้านการ

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าก่อตุ้นสาระการเรียนรู้ ครู แล้วภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนัญญา กรังพานิช (2549 : 97-100) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร พนักงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามเพศ พนักงาน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนเล็ก กลาง ใหญ่ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และปัญหา อุปสรรคการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนคุ้นเคยกับการสอนในรูปแบบเดิม

อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์ (2550 : 119-121) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูที่จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาปฐมวัยและต่ำกว่าปฐมวัยมีความคิดเห็นว่า

ผู้บริหาร โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านการพัฒนาบุคลากรและการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนน้อยกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าบริษัทารี (3) ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแต่ก็ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ด้าน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนไม่แตกต่างกัน (4) ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน และที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการจัดสภาพเวสดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนไม่แตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ท้าฟ (Taff, 1997 : 2486-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนและความสำเร็จของ โรงเรียน ผลสรุปได้ว่า พฤติกรรมของ ผู้บริหาร โรงเรียนมีผลต่อความสำเร็จของ โรงเรียน

เรย์ (Ray, 2000 : 267) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องความเข้าใจทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของครูชนบทและครูในเมือง และผลกระทบเกี่ยวกับวิธีการนำไปปฏิบัติ ผลจากการศึกษาพบว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อ โรงเรียนคือ ผู้บริหาร นโยบาย เพื่อน ร่วมงาน โดยผู้บริหารมีอิทธิพลมากที่สุด

คอนเฟอร์ (Confer, 2000 : 61-07 A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของ นักเรียนในกระบวนการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูที่มีผลต่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุป ได้ว่า นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีความสนใจของ ผู้เรียน ครูต้องเข้าใจผู้เรียน รู้ความต้องการ รู้วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องเตรียมการสอนอย่าง ดี เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดกระบวนการเรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยใช้ เทคนิคต่าง ๆ และครูต้องร่วมกับผู้เรียนผลิตสื่อและอุปกรณ์ร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลการ เรียนได้จริงขึ้น

瓦田村 (Watamura, 2000 : 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้วิธี สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการสอนที่ครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนสามารถ เพิ่มพูนความคิดเห็น ได้ด้วยตนเองมากขึ้นและสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเข้ากับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้ดีกว่าเมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สีโอ (Tzuo, 2004 : 189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมชาติของการกำกับคุณภาพของครูผู้สอนและความเป็นอิสระของนักเรียนในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ใน การจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนนั้น การควบคุมของครูและการให้อิสระกับผู้เรียน มีผลต่อการปฏิบัติภาระการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นด้านการส่งเสริมพัฒนา หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตๆ จังหวัด กรุงเทพมหานคร และเพื่อให้การศึกษาวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การรวบรวมเก็บข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 324 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตๆ จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากวิธีการคำนวณโดยใช้สูตรของยาามานาเคน (Yamane, 1967) ที่ระดับความเที่ยง .95 ซึ่งคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในที่นี่กำหนดให้ = 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{324}{1 + 324 (0.05)^2} = 179.005524$$

ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับขนาดตัวอย่างจำนวน 180 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 รวบรวมจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียนที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 6 โรงเรียน จำนวน 324 คน
โดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane,1967) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน
- ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวน 180 คน ทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยแบ่งแต่ละโรงเรียนให้เท่าๆ กันจะได้โรงเรียนละ 30 คน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน
- ขั้นที่ 3 คุ้มครองผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 30 คน ทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตตุจักร สังกัด กรุงเทพมหานคร ลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
- 3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- 4) การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 5) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครูต่อการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ประсимศึกษา

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อกำหนดรอบงานให้สอดคล้องเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 สร้างข้อกระทงคำถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมตามกรอบงานที่กำหนดขึ้น เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดขึ้นด้านละจำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 50 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบ หาความตรงของเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ข)

3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552

3.6 หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรแอลfa ของ cronbach (Cronbach ลีอัลฟ์ในนิตยา ภัสรศิริ และนรา สมประสงค์ 2549 : 94-95) ปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .97 (ภาคผนวก ค)

3.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ง) ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัย

4. การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 13 - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศูนย์ทักษะภาษาไทย ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัด

กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย (ภาคผนวก จ)

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไป
ยังครุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้แจกและนัดวัน เพื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนค้าขัตโนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบสอบถามทั้งหมด ได้
แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม
สำเร็จรูป

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้
การหาค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการ
จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัด
กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด 2535 : 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตาม เพศ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่า
ที (t-test) จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้การทดสอบค่าที

(t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟฟ์เฟ่ฟ์ (Scheffes' Method)

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำานปล่ายเปิดเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะต่างๆ ของครูต่อการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดคติสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และลำดับชั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจง F
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน ค่าความแปรปรวน
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ
p	แทน ความน่าจะเป็น
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จังหวัดสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

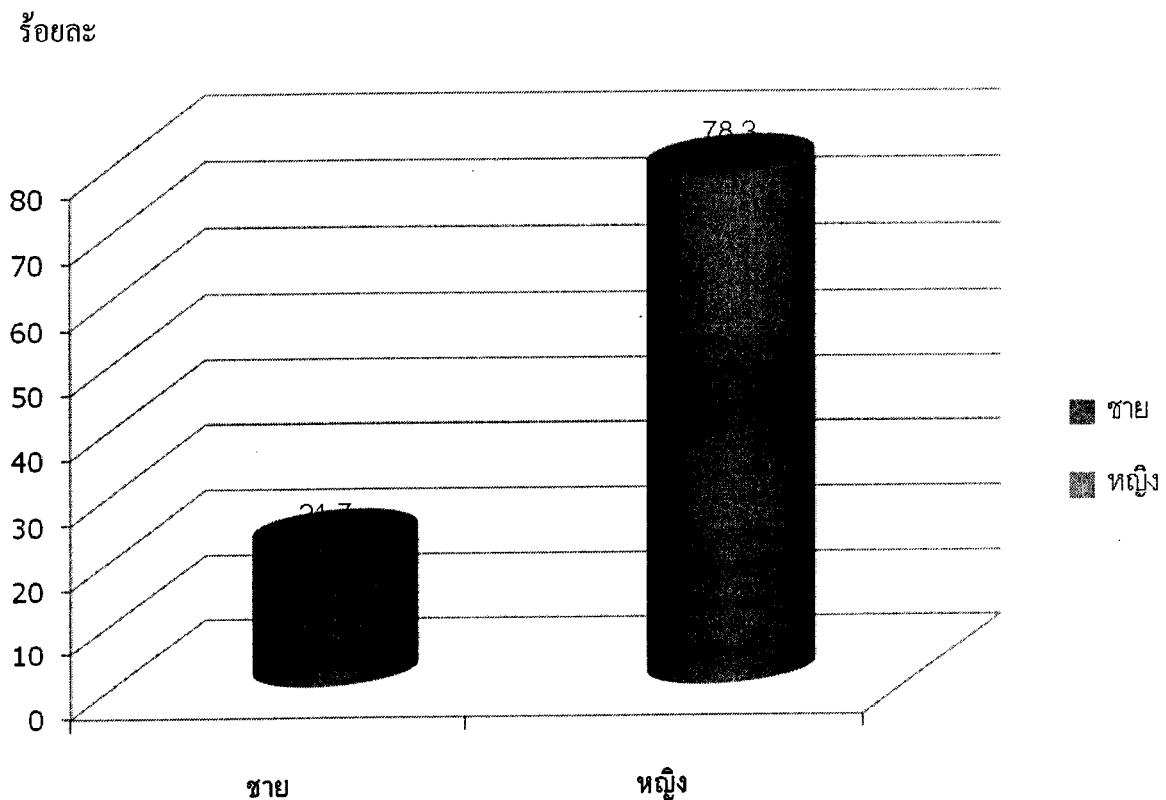
ตอนที่ 4 ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

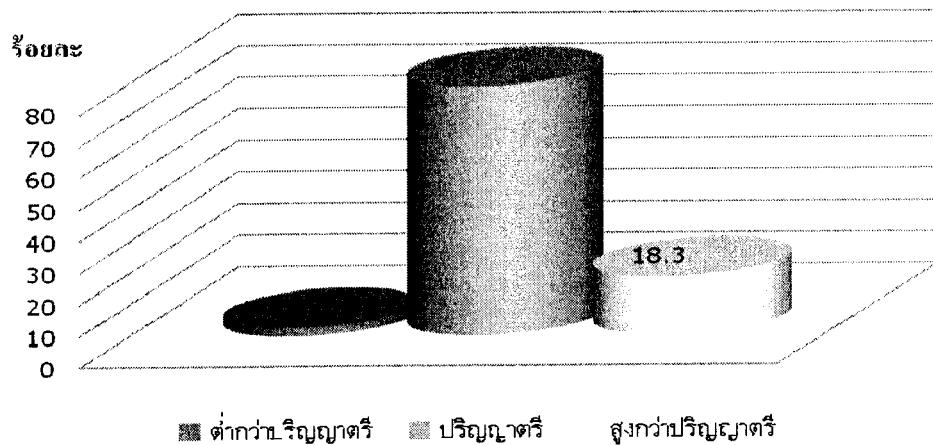
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของครู ในภาพรวม ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 78.30 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 21.70 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 78.90 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 18.30 และน้อยที่สุด คือต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 2.80 และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.80 และมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.20 ในภาพรวมร้อยละ 100.0 ดังภาพที่ 4.1- 4.3

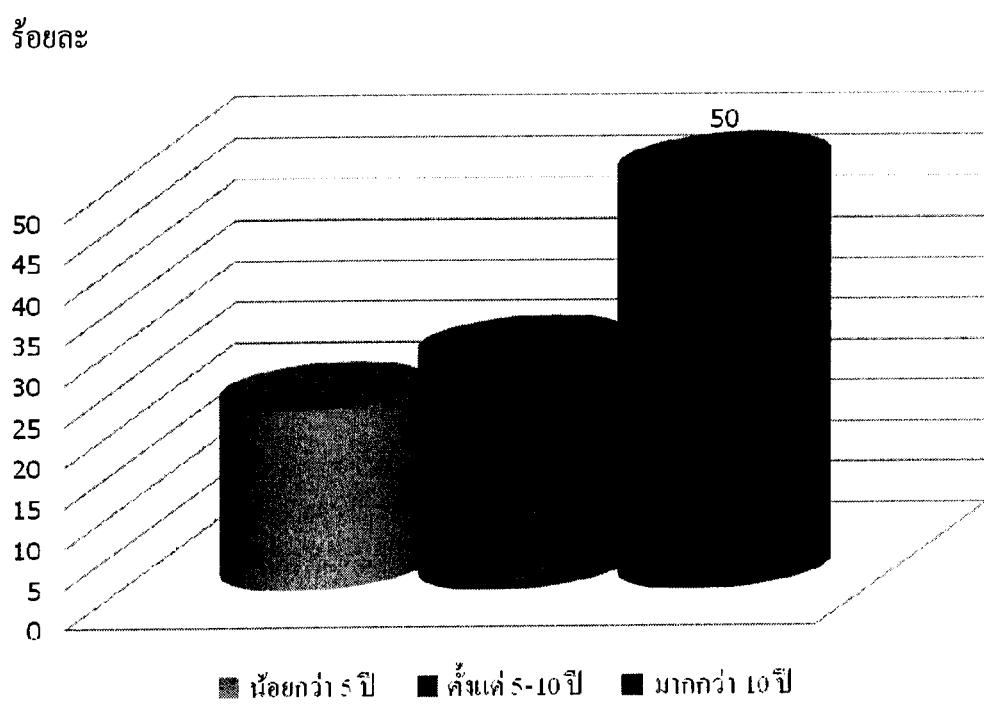
ภาพที่ 4.1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ภาพที่ 4.2 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ภาพที่ 4.3 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

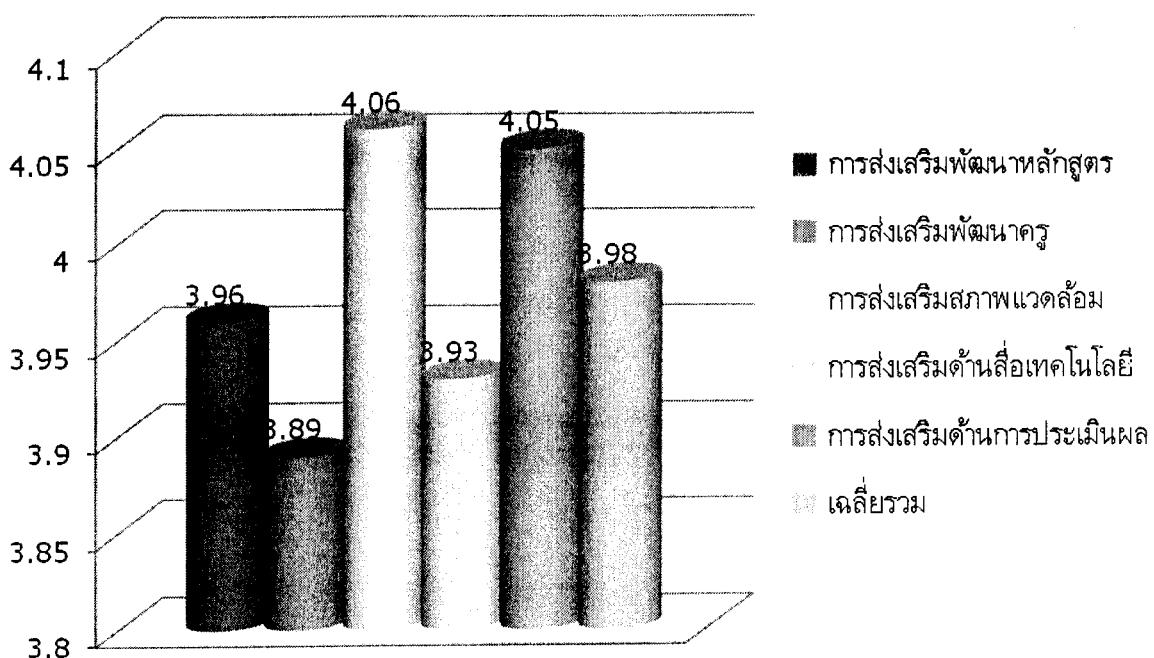
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จุฬาภรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2551 ดังต่อไปนี้

2.1 การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน ในภาพรวม

ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นคุณ

คะแนนค่าเฉลี่ย

2.2 การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ในแต่ละด้าน

2.2.1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดโครงสร้าง ในการจัดทำหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	3.94	0.82	มาก
2. จัดประชุมครุเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรให้มีเนื้อหา สาระกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความสนใจ ของผู้เรียน	4.03	0.84	มาก
3. ส่งเสริมให้ครุขัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความสนใจของผู้เรียน	4.06	0.80	มาก
4. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ตามความสนใจ ตามความสนใจและ ตามความสามารถของผู้เรียน	4.02	0.78	มาก
5. แนะนำครุใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนโดยครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนรู้	3.73	0.76	มาก
6. จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อ สนับสนุนการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน	3.91	0.90	มาก
7. ส่งเสริมให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน	4.33	0.66	มาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การเรียนรู้			
8. สนับสนุนให้ครูจัดเตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ 設備 สดคัดล่อing กับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.08	0.74	มาก
9. จัดทางบประมาณสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	3.56	0.99	มาก
10. สนับสนุนให้มีการดำเนินการนิเทศการสอนในรูปแบบ กิจกรรมมิติร	3.97	0.91	มาก
เฉลี่ยรวม	3.96	0.67	มาก

2.2.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

การดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ประชุมร่วมกับครูเพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการ พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	3.91	0.81	มาก
2. แนะนำแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อความก้าวหน้าใน วิชาชีพ	4.03	0.83	มาก
3. กระตุ้นให้ครูผู้สอนช่วยเหลือและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.88	0.82	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. จัดอบรมสัมมนาให้ครูผู้สอนทำความเข้าใจและปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.68	0.99	มาก
5. สนับสนุนให้ครูผู้สอนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	3.81	0.95	มาก
6. ให้คำปรึกษา แนะนำครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลายในการจัดการเรียนรู้	4.26	0.74	มาก
7. การจัดแหล่งการเรียนรู้ให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษา กันกว้างขวางเพียงพอ	3.82	0.95	มาก
8. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการ	3.71	0.86	มาก
9. สร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	3.70	0.90	มาก
10. ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.06	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	3.89	0.72	มาก

2.2.3 ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน
ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

การดำเนินงานส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.01	0.76	มาก
2. ส่งเสริมจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและ นอกห้องเรียน	4.08	0.79	มาก
3. สนับสนุนให้ครูจัดสภาพชั้นเรียนให้มีวัสดุอุปกรณ์การ เรียนการสอนอย่างเพียงพอ	4.07	0.78	มาก
4. สนับสนุนการจัดห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของ นักเรียน	4.14	0.72	มาก
5. ส่งเสริมให้มีห้องปฏิบัติงานสำหรับการเรียนวิชาพิเศษ ต่าง ๆ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องนาฏศิลป์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น	4.20	0.76	มาก
6. สนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้มีความสวยงามมีความเป็นวิชาการ เช่น จัดป้ายนิเทศ อุทายานการศึกษา	4.12	0.72	มาก
7. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมใน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ต้นไม้มีพุด ได้ เป็นต้น	3.93	0.84	มาก
8. สนับสนุนให้มีการจัดการแสดงความรู้ความสามารถของ ผู้เรียน เช่น กิจกรรมเวทีคนเก่ง เป็นต้น	4.06	0.88	มาก
9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสม	3.97	0.79	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10. ส่งเสริมให้ครูกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้น อย่างรู้ อยากรู้ ตามสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้	4.02	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม	4.06	0.63	มาก

2.2.4 ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

การดำเนินงานส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ประชุมร่วมกับครูเพื่อวางแผนการจัดทำสื่อเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.88	0.92	มาก
2. สนับสนุนให้ครูนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ใหม่ ๆ มาใช้ ในการจัดการเรียนรู้	4.00	0.90	มาก
3. สนับสนุนให้ครูคิดค้นสร้างสรรค์สื่อและนวัตกรรมมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้	4.05	0.91	มาก
4. สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ CAI เป็นต้น	3.98	0.90	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. การกระตุ้นให้ครูตระหนักรถึงความสำคัญของการใช้สื่อ การจัดการเรียนรู้	4.08	0.88	มาก
6. ส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.98	0.88	มาก
7. การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการสำรวจหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ	3.99	0.87	มาก
8. การให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการติดตั้ง / ประกอบสื่อ การเรียนรู้ให้กับครู	3.69	0.99	มาก
9. สนับสนุนให้มีการอบรมด้านความรู้ ความเข้าใจในการ ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.94	มาก
10. มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลในการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	3.77	0.91	มาก
เฉลี่ยรวม	3.93	0.82	มาก

2.2.5 ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน

ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การดำเนินงานส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สนับสนุนให้มีการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ และ หน่วยการเรียนรู้	4.08	0.68	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินการจัดการเรียนรู้	4.07	0.77	มาก
3. สนับสนุนให้ครูทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง	4.08	0.71	มาก
4. ส่งเสริมให้ครูทำเครื่องมือการประเมินที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.10	0.69	มาก
5. ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.09	0.78	มาก
6. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.03	0.75	มาก
7. การให้คำแนะนำให้ครูผู้สอนประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบก้าวตามนิตร	4.06	0.73	มาก
8. การให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนให้ครูสามารถ ประเมิน และเลือกใช้แหล่งข้อมูลจากผู้เรียน เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง	3.88	0.79	มาก
9. ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ	4.01	0.74	มาก
10. สนับสนุนให้ครูทำรายงานผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ให้มีมาตรฐานอย่างเป็นระบบ	4.09	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม	4.05	0.65	มาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ในตอนที่ 3 นี้ เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตฯ จุฬาภรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ

ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การดำเนินงานส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ชาย		หญิง		t – value	p (2-tailed)
	(n=39)	(n=141)				
1. การส่งเสริมการพัฒนา หลักสูตรและการจัด กิจกรรม การเรียนรู้	3.89	0.82	3.98	0.62	-0.619	.539
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากร	3.94	0.80	3.87	0.70	.545	.586
3. การส่งเสริมการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้	4.04	0.72	4.07	0.61	-0.269	.788

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ชาย (n=39)	หญิง (n=141)	t – value	p (2-tailed)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. การส่งเสริมการนำสื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้	3.93	0.98	3.93	0.77	-0.038 .970
5. การส่งเสริมการ ประเมินผลการจัดการ เรียนรู้	3.95	0.73	4.08	0.62	-1.040 .300
เฉลี่ยรวม	3.95	0.78	3.99	0.62	-0.293 .770

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับน้อย ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตาม
ระดับการศึกษา

การดำเนินงานส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม
1. การส่งเสริมการ พัฒนาหลักสูตรและ การจัด กิจกรรม การ เรียนรู้	2.00	0.33	น้อย	4.07	0.49	มาก	3.79	0.84	มาก	3.96	0.67	มาก
2. การส่งเสริมการ พัฒนาครุภัณฑ์ บุคลากร	1.94	0.24	น้อย	4.00	0.57	มาก	3.69	0.88	มาก	3.89	0.72	มาก
3. การส่งเสริมการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการจัดการเรียนรู้	2.48	0.22	น้อย	4.15	0.54	มาก	3.93	0.70	มาก	4.06	0.63	มาก
4. การส่งเสริมการนำ สื่อเทคโนโลยีมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้	1.58	0.78	น้อย	4.06	0.59	มาก	3.72	1.07	มาก	3.93	0.82	มาก
5. การส่งเสริมการ ประเมินผลการ จัดการเรียนรู้	2.12	0.93	น้อย	4.13	0.51	มาก	3.99	0.70	มาก	4.05	0.65	มาก
รวมทุกค้าน	2.02	0.32	น้อย	4.08	0.50	มาก	3.82	0.80	มาก	3.98	0.66	มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา พ布ว่า ครูที่มีระดับ
การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึง
เป็นไปตามสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ประเด็นพิจารณา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ด้านการส่งเสริมการพัฒนา หลักสูตรและ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	21.948 57.750 79.698	10.974 .326	33.634	.000*
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครุภัณฑ์ บุคลากร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	22.052 71.617 93.670	11.026 .405	27.251	.000*
3. ด้านการส่งเสริมการจัดภาพ แวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	14.082 56.910 70.992	7.041 .322	21.898	.000*
4. ด้านการส่งเสริมการนำสื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	31.566 88.172 119.738	15.783 .498	31.684	.000*
5. ด้านการส่งเสริมการประเมินผล การจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	19.671 55.639 75.310	9.836 .314	31.289	.000*
รวมทุกด้าน		2 177 179	21.416 55.660 77.076	10.708 .314	43.052	.000*

เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยใช้สถิติทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้
วิธีเชฟเฟ่ (Scheffes' Method) ในแต่ละด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบร่วมกับที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
 ปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความ
 คิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ¹⁾
 การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตาม
 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	2.00	4.07	3.79
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.00	.....	2.07*	1.79*
ปริญญาตรี	4.07		.....	.28*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.79		.....	

3.2.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบร่วมกับที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
 ปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็น
 แตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง
 ที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
$\bar{X}$	1.94	4.00	3.69
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.94	.....	2.06*
ปริญญาตรี	4.00	.....	.31*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.69	.....	.....

3.2.3 ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบร่วมกันที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
ปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของครูตามระดับการศึกษาปริญญาตรีมากกว่า
ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างครูที่มีระดับการศึกษา
สูงกว่าปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
$\bar{X}$	2.48	4.15	3.93
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.48	.....	1.67*
ปริญญาตรี	4.15	.....	.22
สูงกว่าปริญญาตรี	3.93	.....	.....

3.2.4 ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบร่วมกันที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	1.58	4.06	3.72
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.58	.....	2.48*	2.14*
ปริญญาตรี	4.06		.....	.34*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.72			.....

3.2.5 ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบร่วมกันที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของครู ระดับการศึกษาปริญญาตรีสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{X}$	2.12	4.13	3.99
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.12	.....	2.01*	1.87*
ปริญญาตรี	4.13	.....	.....	.14
สูงกว่าปริญญาตรี	3.99			.....

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน

การดำเนินงานส่งเสริม	น้อยกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5-10 ปี			มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			รวม		
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม
1. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.94	0.54	มาก	3.77	0.87	มาก	4.08	0.56	มาก	3.96	0.67	มาก
2. การส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากร	3.83	0.56	มาก	3.71	0.94	มาก	4.01	0.63	มาก	3.89	0.72	มาก
4. การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.92	0.64	มาก	3.66	1.12	มาก	4.08	0.64	มาก	3.93	0.82	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การดำเนินงานส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	น้อยกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5-10 ปี			มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม	$\bar{X}$	S.D.	รวม
5. การส่งเสริมการ ประเมินผลการ จัดการเรียนรู้	4.07	0.54	มาก	3.90	0.73	มาก	4.12	0.63	มาก	4.05	0.65	มาก
รวมทุกด้าน	3.97	0.50	มาก	3.79	0.85	มาก	4.09	0.57	มาก	3.98	0.66	มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบร่วมโดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึงเป็นไปตามสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประเด็นพิจารณา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	3.265 76.433 79.698	1.632 .432	3.780	.025*

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	แหล่งความ	df	SS	MS	F	Sig
	แปรปรวน					
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	3.141 90.529 93.670	1.570 .511	3.070	.049*
3. ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	2.073 68.919 70.992	1.037 .389	2.662	.073
4. ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	5.679 114.059 119.738	2.839 .644	4.406	.014*
5. ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 177 179	1.603 73.707 75.310	.801 .416	1.925	.149
	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2.955 74.121 77.076	1.478 .419	3.529	.031*

เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยใช้สถิติทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้
วิธีเชฟเฟ่ (Scheffes' Method) ใน 3 ด้าน ดังนี้

3.3.1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบร่วมกันที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า
การสอนตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า
10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 5 ปี	3.94	.....	.17	.14
ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.77		.....	.31*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.08			.....

3.3.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อ การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 5 ปี	3.83	.....	.12	.18
ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.71		.....	.30
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.01			.....

3.3.3 ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบร่วมกันว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 5 ปี	3.92	.....	.26	.16
ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.66		.....	.42*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.08			.....

ตอนที่ 4 ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการรวบรวมและสรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทั้งหมด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเป็นจำนวนร้อยละ 45.56 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปความต้องการและข้อเสนอแนะ ในภาพรวม ดังนี้

4.1 ความต้องการของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับความต้องการไปทางน้อยไปทางเด่นด้าน

4.1.1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูมีความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอบรมครูให้ได้รับข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับหลักสูตร และการแนะนำแหล่งการเรียนรู้ ในชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้

4.1.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูมีความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากร คือ การอบรมตามความต้องการของครูและบุคลากรเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และรู้จักใช้เทคโนโลยีการใหม่ ๆ ที่หลากหลาย การจัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า และการส่งเสริมครูและบุคลากรไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ หรือเด่นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.1.3 ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูมีความต้องการในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ คือ การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจให้เพียงพอ และการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้โดยให้นักเรียนใช้ปฎิบัติจริงและเรียนรู้อย่างมีความสุข

4.1.4 ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูมีความต้องการในการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดการศึกษาดูงานการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง มีห้องสื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ และเครื่องถ่ายเอกสาร ไว้ในแต่ละห้องเรียนเพื่อสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้เพียงพอ

4.1.5 ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูมีความต้องการในการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน การประเมินผลตามสภาพจริง การให้คำแนะนำและส่งเสริมครูให้จัดทำรายงานการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไปต่อไป และการจัดอบรมการประเมินผลให้สอดคล้องกับสาขาวิชา ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ความต้องการของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร เรียงตามค่าความถี่

ความต้องการ	
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความถี่
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
1. การพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา	29
2. การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	21
3. การอบรมครูให้ได้รับข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับหลักสูตรอยู่เสมอ	19
4. การแนะนำแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้	8
ประเมินค่าต่อการจัดการเรียนรู้	
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากร	
1. การจัดเรื่องอบรมตามความต้องการของครุและบุคลากรเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	38
2. การส่งเสริมให้ครุมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และรู้จักใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่หลากหลายในการจัดการ	29
3. การจัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า	8
4. การส่งเสริมครุและบุคลากรไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ หรือคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	
1. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจให้เพียงพอต่อความต้องการ	13
2. การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้โดยให้นักเรียนใช้ปฏิบัติจริงและเรียนรู้อย่างมีความสุข	10
ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	
1. การจัดการศึกษาดูงานการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	24
2. ให้มีห้องสื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	22
3. ให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ และเครื่องเล่นวีซีดี ไว้ในแต่ละห้องเรียน เพื่อสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการ	17

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความต้องการ	
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความต้องการ
4. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอ	16
ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	
1. การจัดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน	13
2. การจัดการประเมินผลตามสภาพจริง	10
3. การให้คำแนะนำและส่งเสริมครูให้จัดทำรายงานการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในปีต่อไป	6
4. การจัดอบรมการประเมินผลให้สอดคล้องกับสาขาวิชา	4

4.2 ข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน

4.2.1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทในสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และควรมีการวางแผนการบริหารอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร คือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบ ต่าง ๆ ควรสนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรจัดครุและบุคลากรที่มีคุณภาพ / ความรู้ความสามารถให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ

4.2.3 ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ คือ การการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

4.2.4 ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีใช้ในการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ ควรส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูมีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ควรนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และควรมีสื่อเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอและทันสมัย

4.2.5 ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครูให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ คือ ควรมีการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย และควรมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบที่แน่นอนและต่อเนื่อง

ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร เรียงตามความถี่

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความถี่
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
1. ควรพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทในสถานศึกษา	22
2. ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	15
3. ควรมีการวางแผนการบริหารอย่างต่อเนื่อง	12
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากร	
1. ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ	34
2. ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ	22

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	
	ความถี่
การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
3. ควรสนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	10
4. ควรจัดครุและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ/ความสามารถให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	15
ด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	
1. ควรจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบรรยายภาพที่น่าเรียนรู้	21
2. ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องในการแสวงหาความรู้	7
ด้วยตนเอง	
ด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	
1. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี	28
2. ควรนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	25
3. ควรมีสื่อเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอและทันสมัย	22
ด้านการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	
1. ควรมีการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย	29
2. ควรมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบที่แน่นอนและต่อเนื่อง	26

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของครู

1.1.3 เพื่อศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 324 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 6 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 180 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2551 ซึ่งได้มา

โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากวิธีการคำนวณโดยใช้สูตรของท่าโว ยามาเน (Yamane,1967) ที่ระดับความเที่ยง .95

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .97 โดยให้กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารเป็น 5 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร 3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครูต่อการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 13 - 31 กรกฎาคม

2552

1) ขอหนังสือขออนุญาตจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ไปถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2) นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยพร้อมแบบสอบถามจำนวน 180 ฉบับ ไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้แจกและ

นัดวันเพื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองโดยดำเนินการในระหว่างวันที่ 13 - 31 กรกฎาคม 2552 แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 180 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 180 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าร้อยละ

2) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงาน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร จำแนกตาม เพศ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างหากค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffes' Method)

1.3 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดของการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.30 และเป็น เพศชายร้อยละ 21.70 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปฐมฐานต่ำ คิดเป็นร้อยละ 78.90 รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปฐมฐานต่ำร้อยละ 18.30 และน้อยที่สุด คือ ระดับต่ำกว่า ปฐมฐานต่ำร้อยละ 2.80 และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5-10 ปีร้อยละ 27.80 และมีประสบการณ์ ในการสอนน้อยกว่า 5 ปีร้อยละ 22.20 ในภาพรวมร้อยละ 100.0

1.3.2 การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ ผู้บริหาร

ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ

โดยภาพรวมและรายด้าน พบร่วมว่าครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้าน การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

1.3.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้าน การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.3.6 ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการศึกษาข้อมูลความต้องของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา การจัดอบรมตามความต้องการของครูและบุคลากรเพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การจัดการศึกษาดูงานเกี่ยวกับใช้สื่อเทคโนโลยีย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจให้เพียงพอต่อความต้องการ และการจัดเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ผลการศึกษาข้อมูลข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบมากที่สุด คือ ควรให้มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ควรพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทในสถานศึกษา และควรจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบรรยายภาพที่น่าเรียน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร ตั้งกัด กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ระดับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร

ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ พัตรสุภางค์ (2550 : 119-121) ศุทธิชา ทองชุ่ม (2548 : 75) และอนันญาติ กรังพานิช (2549 : 97-100) ผลวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานส่งเสริมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับมาก

การที่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตตุจักร สังกัด

กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 แนวทางจัดการศึกษา ที่เน้นโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 13-14) จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ (นวลดิจิต์ เชาว์กฤติพงษ์ 2545 : 49) แต่ผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในรายวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 จากสภาพปัจจุหาดังกล่าวจึงไม่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร ที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหาร แต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติลงสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง ยังคงมุ่งเน้นการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เพราะครู ส่วนมากยังคงเชื่อมั่นและคุ้นเคยกับการถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของตนให้กับลูกศิษย์ กล่าวคือ ครูเป็นผู้รู้ที่ดีที่สุด มีอำนาจที่สุดในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น แก้ปัญหาไม่ได้ รองแต่เป็นผู้รับฝ่ายเดียว และผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากสภาพจริงหรือปฏิบัติจริงเท่าที่ควร ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ครูผู้สอนน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสีโอ (Tzuo, 2004 : 189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมชาติของการกำกับดูแล ของครูผู้สอนและความเป็นอิสระของนักเรียนในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ใน การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนนั้น การควบคุมของครูและการให้อิสระกับผู้เรียน มีผลต่อ การปฏิบัติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คอนเฟอร์ (Confer, 2000 : 61-07 A) "ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกระบวนการ การเปลี่ยนแปลงการสอนของครูที่มีผลต่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนสามารถ เกิดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีความสนใจของผู้เรียน ครูต้องเข้าใจผู้เรียน รู้ความต้องการ รู้วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องเตรียมการสอนอย่างดี เปลี่ยนบทบาทจาก ครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดกระบวนการเรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ และครูต้องร่วมกับผู้เรียนผลิตสื่อและอุปกรณ์ร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลการเรียนได้ง่ายขึ้น"

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ

ครูเพศชายและครูเพศมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศที่ต่างกันมีเจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้คล้ายกัน เพศซึ่งไม่มีผลต่อความคิดเห็นในการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพันธ์ศิริ สุเสาร์ (2545 :131) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้ : การศึกษาความรู้ตามการรับรู้เจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของครูในโรงเรียนสังกัดอธิบดีสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ครูเพศหญิงมีความรู้ตามการรับรู้ดีกว่าเพศชาย ในขณะที่ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีเจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึงเป็นไปตามสมมติฐาน โดย

ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้าน การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในการสอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหารแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ พัตรสุภวงศ์ (2550 : บทคัดย่อ)

ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความคิดเห็นในการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมาก เพราะจะช่วยเพิ่มพูน ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะหรือความชำนาญการ มีเจตคติที่เหมาะสม สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคล ได้อย่างมีคุณภาพและส่งผลไปยังผู้เรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยวศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา (2551 : 41) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะอย่างของบุคคลเพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือความชำนาญการ เจตคติที่เหมาะสมจนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม การปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคลและเป็นการยกมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน ซึ่งขอบข่ายของการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ การอบรมเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพการอบรุณเพื่อพัฒนางาน

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบจึงเป็นไปตามสมมติฐานโดย

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้าน การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญการ และมีเจตคตินามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเป็นระยะเวลานาน หรือมีประสบการณ์ทำงานสูงขึ้น จะมองเห็นความเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ ในด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร โรงเรียน ทำให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกลางสาด พุ่มดอกไม้ (2546 : 63-64) และอุไรวรรณ พัตรสุภวงศ์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์ในการสอนเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อความคิดเห็นในการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.5 ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.5.1 ความต้องการของครู

ความต้องการของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบมากที่สุด คือ ให้จัดอบรมตามความต้องการของครูและบุคลากรเพื่อเอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ผู้บริหารยังไม่ได้พัฒนาครูและบุคลากรได้ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ และความต้องการเท่าที่ควร ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา จึงทำให้ความต้องการของครูและบุคลากรเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ผู้บริหารควรคำนึงถึงความต้องการของครูและบุคลากรให้มากขึ้นจะทำให้การปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัฟ (Taff, 1997 : 2486 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาทพัฒนาระบบทั่วไป ได้สรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ雷 (Ray, 2000 : 267) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องความเข้าใจทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของครูชนบทและครูในเมือง และผลกระทบเกี่ยวกับวิธีการนำไปปฏิบัติ ผลจาก การศึกษาพบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนคือ ผู้บริหาร นโยบาย เพื่อนร่วมงาน โดยผู้บริหารมีอิทธิพลมากที่สุด

2.5.2 ข้อเสนอแนะของครู

ข้อเสนอแนะของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ พบมากที่สุด คือ ควรนิยมส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ใน การพัฒนาเพื่อให้ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังส่งเสริมครูและบุคลากร ให้ ได้รับการพัฒนาอย่างไม่ต่อเนื่อง หรืออาจจะไม่ได้ นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล หลังจากที่ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งครูและบุคลากร เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง การพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพราะครูและบุคลากร เป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยตรงในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของถือ (Tzuo, 2004 : 189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมชาติของการกำกับดูแลของครูผู้สอน และความเป็นอิสระของนักเรียน ในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในการ จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนนั้น การควบคุมของครูและการให้อิสระกับผู้เรียน มีผลต่อการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่ง โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารมีการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร แม้จะ มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีคะแนนเฉลี่ยของการดำเนินงานส่งเสริมด้านการพัฒนาครูและ บุคลากรน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สำนักงานเขต

สำนักงานเขตตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมสนับสนุนและ ประสานงานในเชิงนโยบายเกี่ยวกับด้านการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์ ความต้องการ การพัฒนาฝีกอบรมทักษะเฉพาะด้านให้ตรงกับความต้องการในการจัดกระบวนการ

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดครุและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ /ความรู้ความสามารถให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความสามารถและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครุและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน ควรจัดประชุมครุและบุคลากร เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรับฟังปัญหาต่าง ๆ ในด้านการพัฒนาครุและบุคลากร ควรประสานงานกับสำนักงานเขตเพื่อสร้างเครือข่ายในการพัฒนาครุและบุคลากรในด้านแยกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเปิดโอกาสให้ครุและบุคลากรเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการ สร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครุและบุคลากรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยกรอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาครุและบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.2.3 ควรศึกษาบทบาทของครุผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา

3.2.4 ควรศึกษาสภาพและปัญหาของนักเรียนที่เกิดจากการส่งเสริมของครุในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2545) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คู่สภากาดพระว�
- กองพัฒนาฯร่างการครุกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา (2549) คู่มือหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานด้านการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ (2542) แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พิมพ์ครั้งที่ 2 ม.ป.ท.
- _____ (2543) การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____ (2544) การลงทะเบียนวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ
- _____ (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____ (2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- กาญจนฯ คุณารักษ์ (2543) หลักสูตรและการพัฒนา นครปฐม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร โภวิทย์ ประวัลพุทธ์ (2542) พัฒนาการศึกษาแห่งแฟ้มพัฒนางาน กรุงเทพมหานคร เดอะ มาสเตอร์ครีป แมเนจเม้นท์ จำกัด ชูลาก (2545) ผู้บริหารกับกลยุทธ์ Child Centered กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศ สป.ศธ. สาระสังเขปออนไลน์ คืนคืนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552 จาก <http://www.moe.go.th>
- ดิเรก พรสีมา (2543) ปฏิรูปการศึกษาไทยทำอย่างไร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ ออฟฟิเช็ฟ
- ทิศนา แ xenon (2542) “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โนมเดลซิปป้า (CIPPA MODEL)” วารสารวิชาการ 2 , 5(พฤษภาคม) : 4-30
- นวลจิตต์ เชาวกิรติพงศ์และคณะ (2545) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรุงเทพมหานคร ภาคพิมพ์

นิตยา กัสสารศิริ และนรา สมประสงค์ (2549) “การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา” ใน ประมวลสาระชุวิชาชีวานิพนธ์ 2 เอกชนวิชาบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5 หน้า 94-95 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาศาสตร์

นิพนธ์ กินวงศ์ (2526) หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา กรุงเทพมหานคร พิมแพค

บุญชุม ศรีสะอาด (2535) การวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวิริยาสาส์น ประพันธ์ศิริ สุสารัจ (2545) “การปฏิรูปการเรียนรู้: การศึกษาความรู้ตามการรับรู้เจตคติและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของครูในโรงเรียนสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร “วารสารวิชาการการศึกษาศาสตร์ 3 , 2-3 (พฤษภาคม – ธันวาคม) หน้า 122-140

ประโยชน์ ชัยณรงค์ (2548) “การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสตร์ (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พนัส หันนาคินทร์ (2549) หลักการบริหารโรงเรียน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช ไฟร์ช สู่แสนสุข และบรรเจิดพร สู่แสนสุข (2546) “หลักสูตรสถานศึกษาแห่งเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ” วารสารวิชาการ 6 2 (กุมภาพันธ์) หน้า 2-26

กัญญา สาร (2523) หลักการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร ศ.ส.การพิมพ์ ระวีวรรณ โพธิ์สว่าง (2543) “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” วารสารข้าราชการครู 6 (สิงหาคม-กันยายน) : 20-21

ถางสาด พุ่มดอกไม้ (2546) “ปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประถมศึกษา โรงเรียนเอกชนจังหวัดเพชรบุรี” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกธุรกิจการศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วัฒนาพร ระจันทุกข์ (2541) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร เลิฟเคนเดอร์ ลิพเพรส

_____. (2542) แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พิมพ์ครั้งที่ 2 ม.ป.ท.

_____. (2543) แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช

ศุทธิชา ทองชุ่ม (2548) “บทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตร์ (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สงบ ลักษณะ (2542) “หลักสูตรท้องถิ่น” วารสารปฏิรูปการศึกษา 1 8 (มกราคม) หน้า 6

สมาน งามสนิท (2537) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุวิทย์ มูลคำ (2542) แฟ้มสะสมผลงาน Portfolio พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร ที.พี.พรินท์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543) การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุณสกาว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2544) รายงานการวิจัยการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พรินติ้ง แอนด์ พับลิชิชิ่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

สำนักงานเขตจตุจักร (2550) หนังสือแนะนำสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร (อั้นดำเนา) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2549) คู่มือการสัมมนาครุภัณฑ์เพื่อเป็นต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____ (2550) แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2551 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา (2551) ผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สำลี รักสุทธิ (2544) เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กรุงเทพมหานคร พัฒนาการศึกษา

ไสว พิกขawa (2542) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร โครงการตัวร่วมวิชาการ ราชภัฏเชียงใหม่เกียรติ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา (2551) การบริหารงานบุคคลแนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (เอกสารประกอบการบริหารงานโรงเรียน) กรุงเทพมหานคร (อั้นดำเนา)

หวาน พินธุพันธ์ (2528) การบริหารโรงเรียน กรุงเทพมหานคร โอลเดียนสโตร์
 อันัญญา กรังพานิช (2549) “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 อุ่รวรรณ ฉัตรสุกางค์ (2550) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (บริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Ballantine, Jeannae J. (1993). *The Sociology of Education : a systematic analysis*. 3 rd ed
 Englewood Cliffs NJ : 252-253.

Confer, Carla. (2000). “Student Participation in a Process of Teacher Change : Toward
 Student-Centered Teaching and Learning” Dissertation Abstracts International.
 61-07A.

Good , Carter V. (1973). *Dictionary of Education* 3 th ed. New York : MC Graw Hill Book.
 Pine, G.J. and V.B.Angelo. (1997). *Learner Centered Teaching : A Humanistic View*.
 Colorado : Love Publishing.

Ray, Julie Ann. (2000). “Rural and urban teacher’s understanding of constructivism and its
 influence on their teaching practices.” Dissertation Thesis, Ph.D. (Education).
 Columbia : The University of Missouri - Columbia. Protocopied.

Taff, Barry Chaarles (1997). “Teacher Perception of Principal Role Behaviors of School
 Effectiveness” Pro Quest Digital Dissertation 58 (07) : 2486-A.

Taro, Yamanae. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis* New York : Harper and Row.
 Tzuo, Pei-Wen. (2004). “The Nature of Teacher Control and Children’s Freedom in a Child-
 Centered Classroom” Pro Quest Digital Dissertation DAI-A 65/05, p. 1654.

Watamura, Kathleen Patricia. (2000). “Child-Centered Learning Versus Instruction in the
 Elementery Classroom” California : California State University, Fresno.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ชื่อ ดร.เสนีย์ พิทักษ์อรรณพ
วุฒิการศึกษา Ed.D. (Curriculum Design and Evaluation)
สถานที่ทำงาน บริษัทแกรมมา โกล์จำกัด
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การจัดการหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล

2. ชื่อ นางรัชดา วงศ์ทอง
วุฒิการศึกษา ก.ม. (สาขาวิชาสอนภาษาไทย) และปริญญาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช สำนักงานเขตจตุจักร
สังกัดกรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

3. ชื่อ นางสุดาลักษณ์ บัวเย็น
วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (การวิจัยการศึกษา)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช สำนักงานเขตจตุจักร
สังกัดกรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวิจัย การวัดผลและประเมินผล

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๑๐๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
ตำบลนางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

วันที่ 28, มีนาคม 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.สันติ์ พิทักษ์อรรถพ
สั่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวกัททิยา ชนาดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตดุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการวัดผล ได้โปรดพิจารณาตราพระราชทานและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาธุรกษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศช 0522.16 (บ)/ ๑๐๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปักเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

วันที่ 28 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอรับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน คุณสุดาลักษณ์ ปัวเย็น
สั่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวกัททิยา ชูนาภา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการขัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตอุจจาร์ สำนักศึกษาฯ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การขัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่ขัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิค้านการวิจัยการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขออนุญาต
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดา Nurak)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 232

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอป่ากรีด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาครื่องมือวิจัย
เรียน นางรัจดา วงศ์ทอง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวกัททิยา ชนาดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความ
คิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
ดำเนินงานเขตพื้นที่ชั้น สองกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการจัดการศึกษาและการจัดการความรู้ ได้โปรดพิจารณา
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิค้านการบริหารการศึกษาและการจัดการความรู้ ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินคานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข
ค่าคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ตารางพนวก ข 1 ค่าความตรงเจิงเนื้อหา

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.0
2	+1	+1	+1	1.0
3	+1	+1	+1	1.0
4	+1	+1	+1	1.0
5	+1	+1	+1	1.0
6	+1	+1	+1	1.0
7	+1	+1	+1	1.0
8	+1	+1	+1	1.0
9	+1	+1	+1	1.0
10	+1	+1	+1	1.0
11	+1	+1	+1	1.0
12	+1	+1	+1	1.0
13	+1	+1	+1	1.0
14	+1	+1	+1	1.0
15	+1	+1	+1	1.0
16	+1	+1	+1	1.0
17	+1	+1	+1	1.0
18	+1	+1	+1	1.0
19	+1	+1	+1	1.0
20	+1	+1	+1	1.0
21	+1	+1	+1	1.0
22	+1	+1	+1	1.0
23	+1	+1	+1	1.0
24	+1	+1	+1	1.0

ตารางพนวก ข 2 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
25	+1	+1	+1	1.0
26	+1	+1	+1	1.0
27	+1	+1	+1	1.0
28	+1	+1	+1	1.0
29	+1	+1	+1	1.0
30	+1	+1	+1	1.0
31	+1	+1	+1	1.0
32	+1	+1	+1	1.0
33	+1	+1	+1	1.0
34	+1	+1	+1	1.0
35	+1	+1	+1	1.0
36	+1	+1	+1	1.0
37	+1	+1	+1	1.0
38	+1	+1	+1	1.0
39	+1	+1	+1	1.0
40	+1	+1	+1	1.0
41	+1	+1	+1	1.0
42	+1	+1	+1	1.0
43	+1	+1	+1	1.0
44	+1	+1	+1	1.0
45	+1	+1	+1	1.0
46	+1	+1	+1	1.0
47	+1	+1	+1	1.0
48	+1	+1	+1	1.0

ตารางพนวก ข 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
49	+1	+1	+1		1.0
50	+1	+1	+1		1.0

ภาคผนวก ค
ค่าความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย

Reliability

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.866	.865	10

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
curriculum1	4.17	.531	30
curriculum2	4.17	.531	30
curriculum3	4.17	.648	30
curriculum4	4.13	.571	30
curriculum5	3.73	.740	30
curriculum6	4.00	.830	30
curriculum7	4.57	.568	30
curriculum8	4.10	.712	30
curriculum9	3.20	.961	30
curriculum10	3.70	.750	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.993	3.200	4.567	1.367	1.427	.137	10

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
curriculum1	35.77	17.840	.679	.766	.836
curriculum2	35.77	18.254	.580	.619	.843
curriculum3	35.77	17.013	.699	.686	.831
curriculum4	35.80	18.372	.504	.667	.847
curriculum5	36.20	17.131	.570	.548	.842
curriculum6	35.93	17.237	.470	.512	.853
curriculum7	35.37	18.171	.552	.459	.844
curriculum8	35.83	17.661	.501	.424	.848
curriculum9	36.73	15.237	.667	.545	.834
curriculum10	36.23	17.289	.532	.564	.845

Reliability

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.899	.903	10

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
develop11	3.93	.785	30
develop12	4.07	.691	30
develop13	3.77	.679	30
develop14	4.17	.747	30
develop15	3.60	.932	30
develop16	3.50	.682	30
develop17	3.47	.730	30
develop18	4.07	.691	30
develop19	3.83	.874	30
develop20	3.77	.858	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.817	3.467	4.167	.700	1.202	.060	10

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
develop11	34.23	24.944	.717	.702	.884
develop12	34.10	25.748	.706	.723	.885
develop13	34.40	25.834	.707	.675	.886
develop14	34.00	26.276	.568	.666	.894
develop15	34.57	24.530	.626	.639	.892
develop16	34.67	26.092	.663	.639	.888
develop17	34.70	25.941	.632	.645	.890
develop18	34.10	25.403	.760	.700	.882
develop19	34.33	25.678	.534	.660	.897
develop20	34.40	24.938	.642	.714	.889

Reliability

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.883	.883	10

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
surround21	4.00	.587	30
surround22	4.03	.669	30
surround23	3.90	.662	30
surround24	4.03	.615	30
surround25	4.33	.711	30
surround26	4.13	.819	30
surround27	3.50	.777	30
surround28	4.10	.923	30
surround29	3.90	.845	30
surround30	3.87	.629	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.980	3.500	4.333	.833	1.238	.047	10

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
surround21	35.80	22.097	.650	.665	.870
surround22	35.77	21.771	.610	.723	.872
surround23	35.90	23.266	.364	.432	.888
surround24	35.77	23.289	.398	.581	.885
surround25	35.47	21.568	.599	.623	.872
surround26	35.67	19.816	.760	.792	.859
surround27	36.30	20.355	.723	.692	.863
surround28	35.70	20.148	.607	.583	.874
surround29	35.90	19.817	.731	.859	.862
surround30	35.93	21.444	.719	.680	.865

Reliability

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.919	.919	10

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
technology31	3.87	.819	30
technology32	4.03	.718	30
technology33	4.23	.728	30
technology34	4.03	.718	30
technology35	4.27	.740	30
technology36	3.93	.740	30
technology37	3.93	.740	30
technology38	3.57	.728	30
technology39	3.87	.681	30
technology40	3.67	.711	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.940	3.567	4.267	.700	1.196	.048	10

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
technology31	35.53	24.464	.741	.669	.909
technology32	35.37	25.482	.710	.626	.910
technology33	35.17	25.040	.765	.794	.907
technology34	35.37	25.344	.731	.737	.909
technology35	35.13	26.395	.553	.498	.919
technology36	35.47	24.878	.775	.865	.907
technology37	35.47	24.671	.807	.859	.905
technology38	35.83	26.006	.621	.647	.915
technology39	35.53	26.395	.612	.479	.916
technology40	35.73	25.857	.661	.654	.913

Reliability

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.896	.901	10

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
evaluation41	4.13	.571	30
evaluation42	4.20	.610	30
evaluation43	4.27	.521	30
evaluation44	4.27	.521	30
evaluation45	4.30	.596	30
evaluation46	4.13	.730	30
evaluation47	4.07	.640	30
evaluation48	3.80	.761	30
evaluation49	4.03	.556	30
evaluation50	4.10	.712	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	4.130	3.800	4.300	.500	1.132	.022	10

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
evaluation41	37.17	16.764	.683	.695	.883
evaluation42	37.10	17.266	.522	.691	.893
evaluation43	37.03	17.137	.667	.778	.885
evaluation44	37.03	16.792	.755	.802	.880
evaluation45	37.00	16.207	.776	.857	.877
evaluation46	37.17	15.661	.708	.725	.881
evaluation47	37.23	15.978	.762	.716	.877
evaluation48	37.50	16.534	.513	.574	.897
evaluation49	37.27	17.444	.545	.414	.891
evaluation50	37.20	16.441	.578	.466	.890

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.967	.968	50

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
curriculum1	4.17	.531	30
curriculum2	4.17	.531	30
curriculum3	4.17	.648	30
curriculum4	4.13	.571	30
curriculum5	3.73	.740	30
curriculum6	4.00	.830	30
curriculum7	4.57	.568	30
curriculum8	4.10	.712	30
curriculum9	3.20	.961	30
curriculum10	3.70	.750	30
develop11	3.93	.785	30
develop12	4.07	.691	30
develop13	3.77	.679	30
develop14	4.17	.747	30
develop15	3.60	.932	30
develop16	3.50	.682	30
develop17	3.47	.730	30
develop18	4.07	.691	30
develop19	3.83	.874	30
develop20	3.77	.858	30
surround21	4.00	.587	30
surround22	4.03	.669	30
surround23	3.90	.662	30
surround24	4.03	.615	30
surround25	4.33	.711	30
surround26	4.13	.819	30
surround27	3.50	.777	30
surround28	4.10	.923	30
surround29	3.90	.845	30
surround30	3.87	.629	30
technology31	3.87	.819	30
technology32	4.03	.718	30
technology33	4.23	.728	30
technology34	4.03	.718	30
technology35	4.27	.740	30
technology36	3.93	.740	30
technology37	3.93	.740	30
technology38	3.57	.728	30
technology39	3.87	.681	30
technology40	3.67	.711	30
evaluation41	4.13	.571	30
evaluation42	4.20	.610	30
evaluation43	4.27	.521	30
evaluation44	4.27	.521	30
evaluation45	4.30	.596	30
evaluation46	4.13	.730	30
evaluation47	4.07	.640	30
evaluation48	3.80	.761	30
evaluation49	4.03	.556	30
evaluation50	4.10	.712	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.972	3.200	4.567	1.367	1.427	.068	50

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
curriculum1	194.43	471.357	.646	.	.966
curriculum2	194.43	474.461	.510	.	.967
curriculum3	194.43	469.771	.582	.	.966
curriculum4	194.47	473.775	.499	.	.967
curriculum5	194.87	465.154	.653	.	.966
curriculum6	194.60	467.490	.511	.	.967
curriculum7	194.03	471.344	.602	.	.966
curriculum8	194.50	470.397	.506	.	.967
curriculum9	195.40	457.076	.694	.	.966
curriculum10	194.90	468.438	.540	.	.967
develop11	194.67	464.161	.643	.	.966
develop12	194.53	464.671	.717	.	.966
develop13	194.83	467.040	.648	.	.966
develop14	194.43	463.702	.692	.	.966
develop15	195.00	458.483	.681	.	.966
develop16	195.10	467.955	.613	.	.966
develop17	195.13	469.913	.508	.	.967
develop18	194.53	467.154	.632	.	.966
develop19	194.77	470.047	.414	.	.967
develop20	194.83	464.971	.562	.	.967
surround21	194.60	467.766	.725	.	.966
surround22	194.57	465.357	.718	.	.966
surround23	194.70	470.631	.538	.	.967
surround24	194.57	474.323	.441	.	.967
surround25	194.27	471.444	.472	.	.967
surround26	194.47	462.120	.674	.	.966
surround27	195.10	464.438	.642	.	.966
surround28	194.50	468.879	.420	.	.967
surround29	194.70	460.079	.710	.	.966
surround30	194.73	471.030	.553	.	.966
technology31	194.73	466.271	.553	.	.967
technology32	194.57	463.771	.719	.	.966
technology33	194.37	462.999	.734	.	.966
technology34	194.57	466.323	.634	.	.966
technology35	194.33	466.920	.596	.	.966
technology36	194.67	467.678	.572	.	.966
technology37	194.67	466.023	.625	.	.966
technology38	195.03	469.482	.523	.	.967
technology39	194.73	469.720	.553	.	.966
technology40	194.93	464.616	.698	.	.966
evaluation41	194.47	469.706	.666	.	.966
evaluation42	194.40	472.731	.506	.	.967
evaluation43	194.33	473.264	.573	.	.966
evaluation44	194.33	470.713	.688	.	.966
evaluation45	194.30	467.666	.718	.	.966
evaluation46	194.47	465.154	.661	.	.966
evaluation47	194.53	467.361	.678	.	.966
evaluation48	194.80	467.131	.572	.	.966
evaluation49	194.57	472.530	.566	.	.966
evaluation50	194.50	465.155	.679	.	.966

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

**ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้วัดถูกประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน หรือหน่วยงานแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุกข้อ

(นางสาวภัททิยา ชูนาค)

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอนแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) หน้าตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

- ( ) ชาย
- ( ) หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ( ) ปริญญาตรี
- ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการสอน

- ( ) น้อยกว่า 5 ปี
- ( ) ตั้งแต่ 5-10 ปี
- ( ) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

**ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพัฒนาฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร**

**คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ ขอความกรุณาท่านได้โปรดพิจารณาแล้วตอบตามความเป็นจริงว่า
ผู้บริหารของท่านมีการปฏิบัติจริงในระดับใด แล้วการเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติตาม
ความเป็นจริง ดังนี้**

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
0	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำเครื่องมือการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพของกิจกรรมและแผน / งานโครงการ				/	

จากตัวอย่างข้อ 0

อธิบายได้ว่าผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำเครื่องมือการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพของกิจกรรมและแผน / งานโครงการ อยู่ในระดับมาก

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
1	ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประชุมร่วมกับครุเพื่อกำหนดโครงสร้างในการจัดทำหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน					
2	จัดประชุมครุเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรใหม่เนื่องจากสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้นด้วยความสนใจและความสนใจของผู้เรียน					
3	ส่งเสริมให้ครุจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้นด้วยของผู้เรียน					
4	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะการเรียนรู้ ตามความสนใจ ตามความต้นด้วยและความสามารถของผู้เรียน					
5	แนะนำครุใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนโดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้					
6	จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับครุและนักเรียน					
7	ส่งเสริมให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
8	สนับสนุนให้ครูจัดเตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ စอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
9	จัดทางบประมาณสนับสนุนให้แต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					
10	สนับสนุนให้มีการดำเนินการนิเทศการสอน ในรูปแบบกิจกรรมมิติ					
11	การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ประชุมร่วมกับครูเพื่อวิเคราะห์ความต้องการ ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน					
12	แนะนำแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
13	กระตุ้นให้ครูผู้สอนช่วยเหลือและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
14	จัดอบรมสัมมนาให้ครูผู้สอนทำความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
15	สนับสนุนให้ครูผู้สอนไปศึกษาดูงานใน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการ เรียนรู้					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
16	ให้คำปรึกษา แนะนำครุภารกับการเลือกใช้เทคนิคหรือการสอนอย่างหลากหลายในการจัดการเรียนรู้					
17	การจัดแหล่งการเรียนรู้ให้ครุผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ					
18	ส่งเสริมให้ครุและบุคลากรเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการ					
19	สร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ครุและบุคลากรในโรงเรียน					
20	ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครุที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
21	การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
22	ส่งเสริมจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน					
23	สนับสนุนให้ครุจัดสภาพชั้นเรียนให้มีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
24	สนับสนุนการจัดห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
25	ส่งเสริมให้มีห้องปฏิบัติงานสำหรับการเรียนวิชาพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องนาฏศิลป์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น					
26	สนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความสวยงาม มีความเป็นวิชาการ เช่น จัดป้ายนิเทศ อุทบวนการศึกษา					
27	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ต้นไม้มีพุดได้ เป็นต้น					
28	สนับสนุนให้มีการจัดการแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เช่น กิจกรรมเวที คนเก่ง เป็นต้น					
29	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน อย่างเหมาะสม					
30	ส่งเสริมให้ครูกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความตื่นตือรีร้น อยากรู้ อยากเรียน ตามสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
31	การส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประชุมร่วมกับครุเพื่อวางแผนการจัดทำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
32	สนับสนุนให้ครุนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้					
33	สนับสนุนให้ครุคิดค้นสร้างสรรค์สื่อและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้					
34	สนับสนุนให้ครุผลิตสื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ CAI เป็นต้น					
35	การกระตุ้นให้ครุตระหนักรถึงความสำคัญของการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้					
36	ส่งเสริมการพัฒนาครุให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
37	การส่งเสริมให้ครุใช้สื่อเทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ					
38	การให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการติดตั้ง / ประกอบสื่อการเรียนรู้ให้กับครุ					
39	สนับสนุนให้มีการอบรมด้านความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อ เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
40	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ					
41	การส่งเสริมการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีการวางแผนการประเมินผล การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้ และหน่วยการ เรียนรู้					
42	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด รูปแบบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการเรียนรู้					
43	สนับสนุนให้ครูทำเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ สภาพที่แท้จริง					
44	ส่งเสริมให้ครูทำเครื่องมือการประเมินผลที่ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
45	ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้วิธีที่หลากหลายเหมาะสมกับ ผู้เรียน					
46	ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนประเมินผลในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน					
47	การให้คำแนะนำให้ครูผู้สอนประเมินการ เรียนรู้ของผู้เรียนแบบกัลยาณมิตร					

ข้อ	การดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		ปฏิบัติ น้อย ที่สุด (1)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (3)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)
48	การให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนให้ครูสามารถประเมินและเลือกใช้แหล่งข้อมูลจากผู้เรียนเพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง					
49	ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใหม่ประสิทธิภาพ					
50	สนับสนุนให้ครูทำรายงานผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างเป็นระบบ					

ตอนที่ 3

ความต้องการและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดระบุความต้องการและข้อเสนอแนะของครูต่อการการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านการพัฒนาครุและบุคลากร

.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

4. ด้านการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

5. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๖๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อ่าเภอป่ากรึด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

15 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งสองห้อง (คุณกัม เรียมอุทิศ)

ด้วย นักศึกษาหัวลักษณะพิเศษศึกษาทางสาขาวัสดุทิฯ ชั้นaca นักศึกษาหัวลักษณะพิเศษศึกษา
แขนงวิชา บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตดุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยนำแบบสอบถาม
ไปสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนทุ่งสองห้อง ทั้งนี้ จะมิให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของ
นักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน
เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความคุ้มครองจากท่าน และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินคานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลนาดงพุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิเวศน์

เนื่องด้วย นางสาวภัททิยา ชูนาดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตดุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
ประชานิเวศน์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาธุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 262

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช

เนื่องด้วย นางสาวกัททิยา ชูนาภา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา ดำเนินงานเขตพุทธวิถี สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
รัตนโกสินทร์สมโภช

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กวีศักดิ์ จินดาธุรกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ คธ 0522.16 (บ)/ 262

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสมียนนา

เนื่องด้วย นางสาวภัททิยา ชูนาคा นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
วัดเสมียนนา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พ่วงศักดิ์ จินดาธนรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบันทึกศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ คธ 0522.16 (บ)/ 262

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเทวสุนทร

เนื่องด้วย นางสาวกัททิยา ชูนาดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตพุทธวันชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
วัดเทวสุนทร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กวิศักดิ์ จินดาనุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 262

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนานิคม

เนื่องด้วย นางสาวกัททิยา ชูนาคा นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตดุษฎี สำนักกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
เสนานิคม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

29 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ^๑
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลาดพร้าว

เนื่องด้วย นางสาวภัททยา ชูนาคा นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา บริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง
ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตดุษฎีกร ลังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ครูในโรงเรียน
บ้านลาดพร้าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาวีศักดิ์ จินดาธุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบันทึกศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวภัททิยา ชูนาคा
วัน เดือน ปี	7 สิงหาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	ค.บ.ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ.2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู รับเงินเดือนขั้นต่ำ ๑๗๕๐